

Analyse af elnetvirksomhedernes forrentning

ANALYSE

DEN 27. MARTS 2020

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Indhold

RESUMÉ	3
1. BAGGRUND OG FORMÅL MED ANALYSEN.....	5
2. EL-REFORMEN OG ELFOR-AFTALEN	7
3. INDTÆGTSRAMMEREGLERING.....	9
4. UDVIKLINGEN I DE FEM STØRSTE DANSKE ELNETVIRKSOMHEDERS INDTÆGTER, INDTÆGTSRAMMER OG FORRENTNINGSLOFT	23
5. FORSKEL MELLEML INDTÆGTSRAMMEREGLERINGEN OG ÅRSREGNSSKABSLOVEN.....	29
6. EKSEMPEL PÅ FORSKELLE MELLEML REGULERINGSREGNSKABET OG ÅRSREGNSKABET	38
7. UDVALGTE NETVIRKSOMHEDERS UDBETALING AF UDBYTTET	42
8. AFSLUTTENDE BETRAGTNINGER VEDR. DEN REGULATORISKE FORRENTNING	51

RESUMÉ

De fem største elnetvirksomheder har gennem udbytter og kapitalnedsættelser udbetalt i alt ca. 16 mia. kr. til deres ejere over perioden 2008-2018. Summen af årets resultat efter skat for de fem elnetvirksomheder er på ca. 7,8 mia. kr. over perioden 2008-2018. Hermed er ca. 8,2 mia. kr. af de udbetalte udbytter m.v. finansieret med egenkapital, som enten var i de fem elnetvirksomheder før 2008, eller som er blevet tilført f.eks. gennem fusioner med andre elnetvirksomheder i løbet af den betragtede periode, jf. boks 1.

Boks 1. Konklusioner

- Over perioden 2011-2017 har de fem største elnetvirksomheder generelt valgt at oppebære indtægter svarende til enten forrentningsloftet eller deres indtægtsramme. Der er kun én af de fem elnetvirksomheder, der for ét enkelt reguleringsår har valgt at oppebære lavere indtægter. Ifølge Forsyningstilsynets foreløbige opgørelser har elnetvirksomhederne i gennemsnit oppebåret indtægter svarende til 94 pct. af deres indtægtsrammer og 99 pct. af deres forrentningsloft over perioden 2011-2017.
- Elnetvirksomhedernes ejere har siden ELFOR-aftalen i 2004 frit kunne trække overskud efter skat m.v. (evt. akkumuleret over tid) ud af elnetvirksomhederne.
- Der kan være relativt stor forskel mellem en elnetvirksomheds regulatoriske forrentning i reguleringsregnskabet og elnetvirksomhedens overskud efter skat i årsregnskabet. F.eks. har Cerius A/S en regulatorisk forrentning i elnetvirksomhedens reguleringsregnskab på 218 mio. kr. for 2016, mens Cerius A/S har et underskud på 405 mio. kr. i elnetvirksomhedens årsregnskab. Forskellen skyldes bl.a., at Cerius A/S foretog en nedskrivning af sine aktiver i årsregnskabet, der ikke påvirkede elnetvirksomhedens reguleringsregnskab, da det ikke er tilladt at udføre op- og nedskrivninger af netaktiver i reguleringsregnskabet.
- De fem største elnetvirksomheder har gennem udbytter og kapitalnedsættelser udbetalt i alt ca. 16 mia. kr. til deres ejere over perioden 2008-2018.
- Summen af årets resultat efter skat for de fem elnetvirksomheder er på ca. 7,8 mia. kr. over perioden 2008-2018. Hermed er ca. 8,2 mia. kr. af de udbetalte udbytter m.v. finansieret med egenkapital, som enten var i de fem elnetvirksomheder før 2008, eller som er blevet tilført f.eks. gennem fusioner med andre elnetvirksomheder i løbet af den betragtede periode.

De danske elnetvirksomheder var for perioden 2005-2017 underlagt indtægtsrammer, som lagde et loft over de indtægter, som elnetvirksomhederne kunne oppebære fra den bevillingspligtige aktivitet – distribution af elektricitet. Som en del af reguleringen indgik også et forrentningsloft, som ved overskridelse af dette førte til en varig reduktion af indtægtsrammen, hvilket dermed havde en begrænsende effekt på de tilladte indtægter.

For perioden 2011-2017 har de fem største danske elnetvirksomheder generelt oppebåret indtægter svarende til enten deres forrentningsloft eller indtægtsrammen.

Fra 2018 er den økonomiske regulering af elnetvirksomhederne ændret. Elnetvirksomhederne er fortsat underlagt indtægtsrammer, som er omkostningsbaseret i modsætning til den tidligere regulering. Reguleringen tillader, at elnetvirksomhederne får dækket deres omkostninger ved effektiv drift, og giver incitament til effektiviseringer over tid.

Elnetvirksomhederne skal udarbejde et reguleringsregnskab i overensstemmelse med elforsyningsloven og de dertilhørende bekendtgørelser og et årsregnskab i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Der er en række væsentlige forskelle mellem reguleringsregnskabet og årsregnskabet. Det er eksempelvis ikke tilladt at udføre hverken op- eller nedskrivninger af idriftsatte aktivers værdi i reguleringsregnskabet, mens der i visse tilfælde kan være krav om nedskrivninger i årsregnskabet.¹ Hermed kan der være relativt stor forskel mellem den regulatoriske forrentning, som elnetvirksomhederne tillades gennem indtægtsrammereguleringen og som fremgår af reguleringsregnskabet og det overskud efter skat, som elnetvirksomhederne opnår ifølge deres årsregnskab. Indtægtsrammereguleringen lægger dog et loft over det overskud efter skat, som en elnetvirksomhed kan opnå, da der gennem indtægtsrammereguleringen som nævnt er fastsat et loft for de indtægter, som elnetvirksomheden kan oppebære fra den bevillingspligtige aktivitet.

Den såkaldte ELFOR-aftale fra 2004 medførte, at elnetvirksomhederne fik ret til frit at disponere over deres egenkapital mod, at elnetvirksomhederne vederlagsfrit overdrogede deres ejerandel i Eltra, Elkraft System og Elkraft Transmission (nu Energinet) til staten pr. 1. januar 2005. Elnetvirksomhedernes respektive ejere har efter implementeringen af ELFOR-aftalen således frit kunne trække de midler, der var akkumuleret i elnetvirksomhederne umiddelbart efter implementeringen af ELFOR-aftalen, ud af elnetvirksomhederne f.eks. til finansiering af investeringer i fibernet m.v. Derudover kan elnetvirksomhedernes ejere frit disponere over evt. overskud efter skat, som elnetvirksomhederne årligt kan opnå gennem den bevillingspligtige aktivitet.

¹ Det er dog tilladt at udføre straksafskrivning af aktiver, der skrottes i reguleringsregnskabet, jf. indtægtsrammebekendtgørelsens § 41, stk. 6.

1. BAGGRUND OG FORMÅL MED ANALYSEN

1.1 BAGGRUND

Gennem driften af elnetvirksomheder kan der, under de regulatoriske rammer, opnås en såkaldt regulatorisk forrentning gennem dels en regulatorisk fastsat WACC og dels ekstraordinære effektiviseringer.² I den nye økonomiske regulering (gældende fra og med 2018) af elnetvirksomhederne fastsættes således en WACC, der skal afspejle elnetvirksomhedernes omkostninger ved at binde kapital i anlægsaktiver (finansielle omkostninger og tilladte egenkapitalforrentning)³. Derudover har elnetvirksomhederne under visse omstændigheder mulighed for at øge deres tilladte egenkapitalforrentning, hvis de har foretaget ekstraordinære effektiviseringer. Nogle af energikoncernerne har endvidere haft betydelige indtægter bl.a. fra salg af Elsam-aktier.

Energikoncernerne kan anvende den regulatoriske forrentning fra elnetvirksomhederne (evt. akkumuleret over tid som formue), som de ønsker inden for rammerne af elforsyningsloven og konkurrencelovgivningen. For eksempel kan en energikoncern vælge at lade koncernens elnetvirksomhed anvende en såkaldt midlertidige tarifnedsættelser, og dermed vælge ikke at opkræve hele indtægtsrammen.

Elnetvirksomhedernes overskud kan også akkumuleres i elnetvirksomhederne eller udbetales som udbytte til deres moderselskaber. Ved udbetaling af udbytte kan en given elnetvirksomheds overskud bl.a. blive kanaliseret over i energikoncernens øvrige investeringer m.v.

1.2 KOMMISSORIUM

Klima-, Energi og Forsyningsministeriet har udarbejdet følgende tillæg til *Kommissorium for analyse af konkurrenceforholdene i elsektoren*:

”En beskrivelse af netvirksomhedernes tilladte forrentning, og hvordan den tilladte forrentning bliver anvendt, herunder om forrentningen anvendes til midlertidige tarifnedsættelser, konsolidering af netvirksomheder eller udbetaling af udbytter til energikoncernens moderselskaber.”

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har anmodet Forsyningstilsynet om at udarbejde den analyse, som er beskrevet i kommissoriet ovenfor.

1.3 STRUKTUR FOR ANALYSEN

Forsyningstilsynet skal således udarbejde en analyse af elnetvirksomhedernes regulatoriske forrentning, og hvordan elnetvirksomhedernes ejere anvender den regulatoriske forrentning, jf. kommissoriet for tillægget til konkurrenceanalysen angivet ovenfor.

El-reformen fra 1999 og den såkaldte ELFOR-aftale fra 2004 har haft stor betydning for, hvor mange midler elnetvirksomhedernes ejere efterfølgende har kunnet trække ud af

² Før 2018 blev den regulatoriske forrentning opgjort på anden vis.

³ Det bemærkes, at det kun er den fremadrettede aktivbase, der forrentes med en regulatorisk WACC, jf. afsnit 3.3.

elnetvirksomhederne. Indledningsvist redegøres der derfor for indholdet af el-reformen og ELFOR-aftalen, jf. afsnit 2.

I afsnit 3 redegøres der for de væsentligste elementer i indtægtsrammereguleringen, der udgør et loft over, hvor mange indtægter elnetvirksomhederne kan oppebære ved den bevillingspligtige aktivitet – distribution af elektricitet. Det såkaldte forrentningsloftet udgjorde et væsentligt element i indtægtsrammereguleringen over perioden 2005-2017, og vil derfor blive beskrevet i dette afsnit.

Herefter redegøres der i afsnit 4 for, i hvor høj grad de fem største danske elnetvirksomheder har valgt at oppebære indtægter svarende til enten forrentningsloftet eller deres maksimalt tilladte indtægter fastsat gennem deres indtægtsrammer over perioden 2011-2017.

Det bemærkes, at elnetvirksomhederne skal udarbejde et reguleringsregnskab i overensstemmelse med elforsyningsloven og de dertilhørende bekendtgørelser og et årsregnskab i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Elnetvirksomhedernes ejere kan kun udlodde udbytte gennem årsregnskabet. Den regulatoriske forrentning i reguleringsregnskabet kan af flere forskellige årsager afvige fra det overskud, som en elnetvirksomhed kan opnå ifølge årsregnskabet. Det skyldes en række forskelle mellem de relevante bestemmelser i hhv. elforsyningsloven og de dertilhørende bekendtgørelser og årsregnskabsloven, som der redegøres for i afsnit 5.

Herefter præsenteres der i afsnit 6 nogle konkrete eksempler på forskelle og ligheder mellem reguleringsregnskabet og årsregnskabet.

I afsnit 7 redegøres der for, hvor mange midler de fem største elnetvirksomheders ejere har trukket ud af disse elnetvirksomheder gennem udlodning af udbytte og kapitalnedsættelser over perioden 2008-2018. I dette afsnit redegøres der endvidere for udviklingen i de fem største elnetvirksomheders egenkapital over perioden 2008-2018.

Afslutningsvist redegøres der i afsnit 8 for nogle overordnede betragtninger vedr. den regulatoriske forrentning og rækkevidden for Forsyningstilsynets tilsyn med, hvordan elnetvirksomhederne anvender den regulatoriske forrentning.

2. EL-REFORMEN OG ELFOR-AFTALEN

I 1977 trådte den første danske elforsyningslov i kraft, hvilket bl.a. indebærer, at der blev indført en hvile-i-sig-selv regulering af virksomhederne i elsektoren. Grundet hvile-i-sig-selv reguleringen skulle virksomhederne i elsektoren fastsætte deres elpriser til elforbrugere ud fra de såkaldte nødvendige omkostninger, som virksomhederne havde ved at levere elektricitet til elforbrugere. Ifølge Rigsrevisionen (2004) betalte elforbrugere gennem denne regulering for nyinvesteringer og vedligeholdelse af de danske kraftværker og elforsyningsnet, hvilket medførte, at elforbrugere over perioden 1977 - 1999 finansierede opbygningen af betydelige værdier i elsektoren.⁴

Den 3. marts 1999 indgik den daværende regering en aftale med en række af Folketingets øvrige partier om en lovreform for elsektoren. Den såkaldte el-reform indebærer bl.a., at der blev indført en ny sektorregulering for dermed at sikre en adskillelse mellem monopol- og konkurrenceområder i elsektoren.

El-reformen blev udmøntet ved lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning. Med virkning fra 1. januar 2000 skulle elnetvirksomhederne opgøre deres såkaldte åbningsbalancer i overensstemmelse med bestemmelserne i elforsyningsloven og de dertilhørende bekendtgørelser. I åbningsbalancerne skulle elnetvirksomhederne opgøre værdien af deres netaktiver til en nedskreven genafskaffelsesværdi fastlagt på grundlag af en række standardpriser og standardlevetider.

Det var oprindeligt hensigten med lovgivningen, at elnetvirksomhederne skulle opdele deres egenkapital mellem hhv. fri og bunden egenkapital i forbindelse med overgangen til den nye regulering.

Ifølge Rigsrevisionen (2004) opstod der efter vedtagelsen af elforsyningsloven imidlertid en række problemer med implementeringen af loven i den danske elsektor. Det skyldtes bl.a. den såkaldte kapitalsag, hvor der var uenighed om elnetvirksomhedernes ejere frit kunne disponere over hele elnetvirksomhedernes egenkapital på ca. 40 mia. kr., der var blevet opbygget under den tidligere hvile-i-sig-selv regulering.⁵

Ifølge Arbejdsgruppen til afklaring af begreberne "indskudskapital" og "fri egenkapital" i elforsyningsloven (2002) er fri egenkapital defineret som den del af egenkapitalen i en elnetvirksomhed, som ejerne frit kan disponere over, og dermed kan trækkes ud af elnetvirksomheden, mens den bunden egenkapital er defineret som den del af egenkapitalen, der må betragtes som forbrugerskabt, og enten skal forblive i elnetvirksomheden eller tilbagebetales til forbrugere.

Imidlertid viste det sig særdeles vanskeligt at opnå enighed mellem Energitilsynet og branchen om, hvor meget af elnetvirksomhedernes egenkapital, der skulle opgøres som hhv. fri og bunden egenkapital.⁶ Den daværende økonomi- og erhvervsminister indgik derfor

⁴ Se Rigsrevisionen, "Beretning til statsrevisorerne om elreformen", pkt. 46, 2004.

⁵ Se Rigsrevisionen, "Beretning til statsrevisorerne om elreformen", pkt. 34, 2004.

⁶ Se Rigsrevisionen, "Beretning til statsrevisorerne om elreformen", pkt. 19, 2004.

en aftale med ELFOR om kapitalforhold i sektoren og sikring af uafhængighed i den overordnede infrastruktur i elsektoren.

Den såkaldte ELFOR-aftale medførte, at elnetvirksomhederne fik ret til frit at disponere over deres egenkapital mod, at elnetvirksomhederne vederlagsfrit overdragede deres ejerandel i Eltra, Elkraft System og Elkraft Transmission (nu Energinet) til staten pr. 1. januar 2005. Hermed var der ikke længere noget krav om, at en andel af elnetvirksomhedernes egenkapital skulle blive i elnetvirksomhederne eller betales tilbage til elforbrugere. Elnetvirksomhedernes respektive ejere har efter implementeringen af ELFOR-aftalen således frit kunne trække de midler, der var akkumuleret i elnetvirksomhederne umiddelbart efter implementeringen af ELFOR-aftalen, ud af elnetvirksomhederne f.eks. til finansiering af investeringer i fibernet m.v.

Med ELFOR-aftalen var parterne endvidere enige om at indføre en ny regulering af elnetvirksomhedernes økonomi. Der blev bl.a. indgået aftale om, at elnetvirksomhedernes gennemsnitlige nettatariffer i faste priser som udgangspunkt ikke måtte stige set i forhold til 2004. Dog skulle elnetvirksomhederne tillades forhøjelser af deres tilladte indtægter pga. nødvendige nyinvesteringer i f.eks. kabellægning af luftledningsanlæg og aktivitetsudvidelser m.v.

Derudover fremgår det af ELFOR-aftalen, at den nye regulering skulle give grundlag for en forrentning af elnetvirksomhedernes kapital svarende til renten på langsigtede danske obligationer tillagt ét procentpoint. Elnetvirksomhederne kan frit disponere over den regulatoriske forrentning, som det er også er tilfældet med den akkumulerede formue, som var i elnetvirksomhederne umiddelbart efter implementeringen af ELFOR-aftalen.

El-formen fra 1999 og den efterfølgende ELFOR-aftale fra 2004 har dermed fastsat de grundlæggende rammer for, hvor mange midler elnetvirksomhedernes ejere har haft mulighed for at trække ud af elnetvirksomhederne.

Fra og med reguleringsåret 2018 er der implementeret en ny indtægtsrammeregulering. Investeringer i aktiver til den bevillingspligtige aktivitet idriftsat efter 2017 forrentes med en regulatorisk WACC⁷. Elnetvirksomhederne kan fortsat frit disponere over den regulatoriske forrentning og evt. formuer, der er akkumuleret i elnetvirksomhederne.

Det skal bemærkes, at den regulatoriske forrentning har til formål at dække elnetvirksomhedernes finansielle udgifter og forrentning af egenkapital. Det er tilfældet under både den hidtidige og den gældende indtægtsrammeregulering. Den regulatoriske forrentning minder altså mest om årets resultat før finansielle udgifter og skat i elnetvirksomhedernes årsregnskab. Der er dog nogle væsentlige forskelle mellem hhv. den regulatoriske forrentning i reguleringsregnskabet og årets resultat før finansielle poster og skat i årsregnskabet, jf. afsnit 5 og 6 nedenfor.

⁷ Se afsnit 3.3 for en beskrivelse af den gældende indtægtsrammeregulering.

3. INDTÆGTSRAMMEREGLERING

3.1 INDLEDNING

I dette afsnit redegøres der for, hvilken forrentning elnetvirksomhederne hhv. kunne oppebære under den hidtidige regulering gældende før reguleringsåret 2018, og kan oppebære under den nuværende regulering.

3.2 INDTÆGTSRAMMEREGLERINGEN FØR 2018

Fra 2005 - 2017 blev elnetvirksomhedernes økonomi reguleret gennem indtægtsrammer, effektiviseringskrav og et forrentningsloft. Disse begreber er centrale for at kunne redegøre for sammenhængen mellem elnetvirksomhedernes regulatoriske forrentning i reguleringsregnskabet og overskuddet før skat og finansielle poster i årsregnskabet.

a.) Indtægtsrammer og reguleringspriser

De danske elnetvirksomheder var underlagt en indtægtsrammeregulering, som satte et loft over, hvor mange indtægter elnetvirksomhederne kunne oppebære fra den bevilningspligtige aktivitet – distribution af elektricitet.

En given elnetvirksomheds indtægtsramme blev fastsat for hvert reguleringsår ved elnetvirksomhedens *reguleringspris* ganget med den mængde elektricitet, som elnetvirksomheden havde leveret i løbet af reguleringsåret.

Elnetvirksomhedernes reguleringspris blev fastsat med udgangspunkt i elnetvirksomhedernes driftsmæssige indtægter i 2004 divideret med elnetvirksomhedernes samlede leverede mængde i 2004. Hvis en elnetvirksomhed f.eks. havde indtægter på 180 mio. kr. i 2004 og leverede 1 mia. kWh elektricitet, blev elnetvirksomhedens reguleringspris som udgangspunkt fastsat til 18 øre/kWh i 2004.

Elnetvirksomhedernes reguleringspris blev årligt korrigeret for prisudviklingen. Derudover kunne elnetvirksomhedernes modtage et tillæg til deres reguleringspris bl.a., hvis elnetvirksomhederne havde gennemført nødvendige nyinvesteringer, der gav et tillæg til reguleringsprisen under den gældende regulering for 2005-2017. Kabellægning af luftledninger er et eksempel på en nødvendig nyinvestering, som gav et tillæg til reguleringsprisen.

b.) Effektiviseringskrav og kvalitet i leveringen

Elnetvirksomhederne kunne også blive pålagt en reduktion af deres reguleringspris. Forsyningstilsynet udarbejdede årligt effektiviseringskrav til elnetvirksomheder med en relativt lav omkostningseffektivitet set i forhold til de mest effektive elnetvirksomheder. Forsyningstilsynet opgjorde effektiviseringskravene gennem en benchmarking af elnetvirksomhedernes omkostninger og udmeldte effektiviseringskravene til elnetvirksomhederne gennem en varig reduktion af elnetvirksomhedernes indtægtsramme.

Forsyningstilsynet udarbejdede endvidere en benchmarking af elnetvirksomhedernes kvalitet i leveringen. En elnetvirksomhed med en utilstrækkelig kvalitet i leveringen blev pålagt en 1-årig reduktion af elnetvirksomhedens indtægtsramme.

c.) Forrentningsloftet

Elnetvirksomhedernes økonomi var endvidere reguleret gennem et forrentningsloft, der var et udtryk for det regulatorisk fastsatte forrentningsniveau.

En given elnetvirksomhed kunne oppebære indtægter til at dække elnetvirksomhedens samlede driftsomkostninger, afskrivninger og forrentningsloftet (herfra blot *omkostninger tillagt forrentningsloftet*) uden, at elnetvirksomheden fik reduceret sin indtægtsramme.

Elnetvirksomhederne kunne også vælge at oppebære indtægter, der førte til en overskridelse af forrentningsloftet. I så fald opnåede elnetvirksomhederne en såkaldt merforrentning.

En elnetvirksomheds indtægtsramme ville som udgangspunkt blive reduceret permanent med merforrentningen i løbet af de to reguleringsår, der fulgte efter det reguleringsår, hvor merforrentningen blev identificeret, hvilket dermed begrænsede elnetvirksomhedernes incitament til at overskride deres forrentningsloft.⁸

Det skal dog bemærkes, at en elnetvirksomheds indtægtsramme i visse tilfælde kunne være væsentligt højere end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet. I så fald kunne elnetvirksomheden over en længere periode hvert år få reduceret indtægtsrammen pga. merforrentning uden, at indtægtsrammen blev mindre end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet. Hermed kunne det i visse tilfælde være muligt for en elnetvirksomhed at opnå en højere forrentning end det regulatorisk fastsatte forrentningsniveau.

Forrentningsloftet blev opgjort ud fra i.) den bogførte værdi af en elnetvirksomheds aktivbase, ii.) et tillæg til den regulatorisk bogførte værdi af aktivbasen på 2 pct. som estimat for elnetvirksomhedens omsætningskapital og iii.) den regulatoriske forrentningssats, som var fastsat til den lange byggeobligationsrente plus 1 procentpoint.⁹

Forrentningsloftet blev beregnet ved at gange aktivbasen inkl. estimatet for omsætningskapital med den regulatoriske forrentningssats. Ved en aktivbase på 1 mia. kr. og en regulatorisk forrentningssats på 2,94 pct. ville elnetvirksomheden have et forrentningsloft på ca. 30 mio. kr., jf. pkt. iii.) i tabel 1. nedenfor.

Tabel 1. Eksempel på beregning af forrentningsloftet

i.) Aktivbasen (ultimo året)	ii.) Aktivbasen inkl. tillæg til omsætningskapital på 2%	iii.) Forrentningsloft ved en forrentningssats på 2,94 %
1.000.000.000 kr.	1.020.000.000 kr.	Ca. 30.000.000 kr.

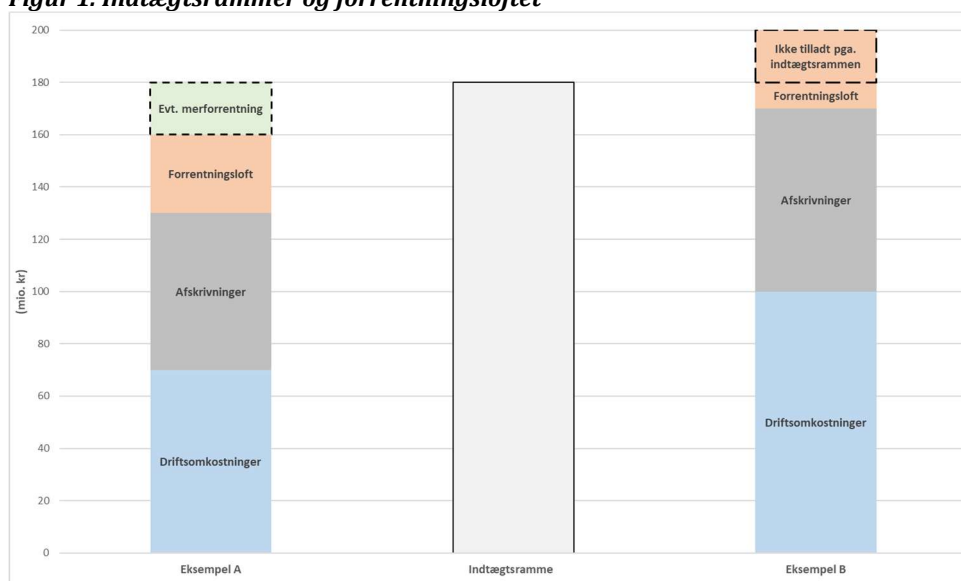
Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

⁸ Se *indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 195 fra 2016) § 26, stk. 5.*

⁹ Se *indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 195 2016) § 15, stk. 3.*

Det kan eksempelvis antages, at en elnetvirksomhed havde driftsomkostninger for 70 mio. kr., afskrivninger for 60 mio. kr. og et forrentningsloft på 30 mio. kr. Elnetvirksomheden kunne pga. forrentningsloftet dermed oppebære indtægter for i alt 160 mio. kr. uden at få reduceret indtægtsrammen. Derudover antages det, at elnetvirksomhedens indtægtsramme var på 180 mio. kr., hvilket dermed var 20 mio. kr. højere end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet som illustreret i figur 1 nedenfor. I det angivne eksempel ville elnetvirksomheden således opnå en merforrentning på 20 mio. kr., hvis elnetvirksomheden valgte at opkræve hele sin indtægtsramme hos elforbrugerne, jf. den stiplede firkant i eksempel A i figur 1.

Figur 1. Indtægtsrammer og forrentningsloftet

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

En elnetvirksomhed, der ikke overskred sit forrentningsloft i løbet af givet reguleringsår, kunne overskride sit forrentningsloft i løbet af det efterfølgende år, hvis elnetvirksomheden enten nedbragte sine driftsomkostninger og afskrivninger, eller hævede sine indtægter tilstrækkeligt til, at der opstod en merforrentning. Det er dog ikke sikkert, at en elnetvirksomhed havde mulighed for at øge sine indtægter pga. indtægtsrammen, eller kunne nedbringe sine omkostninger tilstrækkeligt til at opnå en merforrentning.

Det bemærkes, at en elnetvirksomheds indtægtsramme også kunne være mindre end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet.

Det kan eksempelvis antages, at en elnetvirksomhed havde driftsomkostninger for 100 mio. kr., afskrivninger for 70 mio. kr. og et forrentningsloft på 30 mio. kr., jf. Eksempel B i figur 1 ovenfor. I så fald ville elnetvirksomheden have omkostninger inkl. forrentningsloftet på 200 mio. kr., hvilket var 20 mio. kr. højere end elnetvirksomhedens indtægtsramme, jf. den stiplede firkant i Eksempel B i figur 1 ovenfor. Elnetvirksomheden var således bundet af elnetvirksomhedens indtægtsramme, og måtte dermed ikke opkræve hele forrentningsloftet på 30 mio. kr.

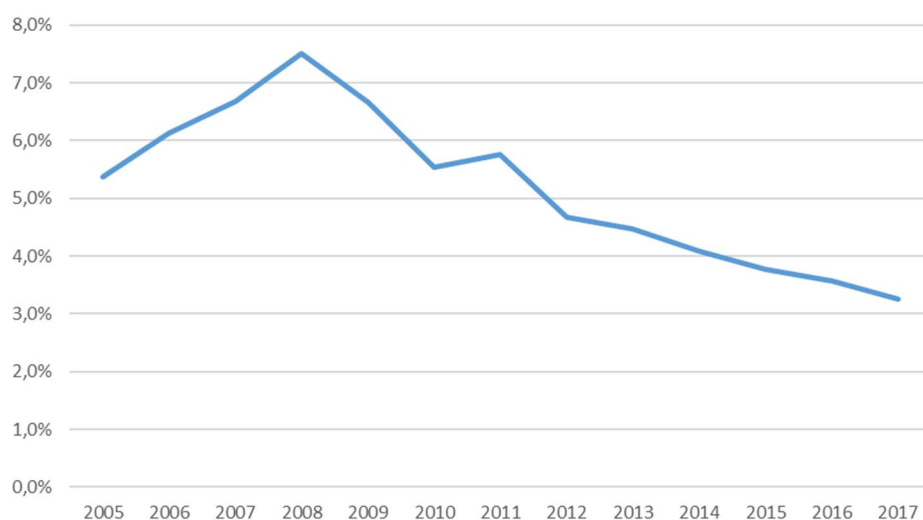
Der kunne være flere årsager til, at en elnetvirksomheds indtægtsramme var mindre end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet. Det kunne f.eks. være tilfældet, hvis en elnetvirksomhed oplevede et ikke-uvæsentligt fald i elnetvirksomhedens leverede mængde set i forhold til 2004. I så fald ville elnetvirksomhedens indtægtsramme – alt andet lige – blive reduceret, da reguleringsprisen ikke blev korrigeret for et fald i den leverede mængde.

Imidlertid ville elnetvirksomhedens omkostninger til afskrivninger og forrentning af gennemførte investeringer ikke blive reduceret pga. et fald i den leverede mængde elektricitet. Hermed kunne elnetvirksomhedens indtægtsramme blive mindre end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet, og elnetvirksomheden ville i så fald ikke tillades at opkræve hele forrentningsloftet.

Under den hidtidige regulering har elnetvirksomhederne således også været underlagt en vis risiko, da der kunne opstå tilfælde, hvor en given elnetvirksomhed ikke blev tilladt at oppebære indtægter svarende til elnetvirksomhedens totale omkostninger.

Udviklingen i den regulatoriske forrentningssats, som blev anvendt til at fastsætte forrentningsloftet, er illustreret nedenfor, jf. figur 2.

Figur 2. Udviklingen i den regulatoriske forrentningssats over perioden 2005-2017

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

Det bemærkes, at udsving i den regulatoriske forrentningssats ikke påvirkede elnetvirksomhedernes indtægtsrammer. Hermed ville et fald i den regulatoriske forrentningssats ikke påvirke elnetvirksomhedernes indtægtsrammer. Dog ville elnetvirksomhedernes forrentningsloft falde med den regulatoriske forrentningssats.

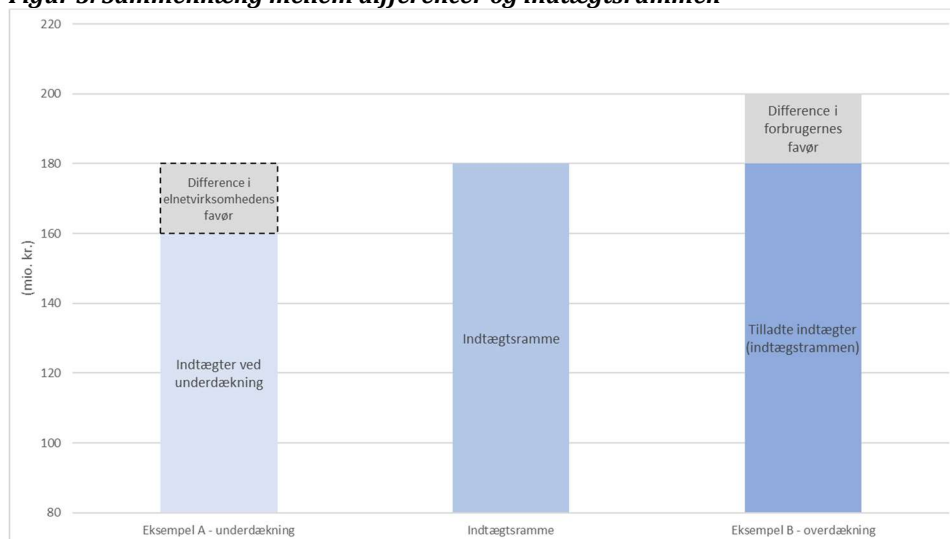
d.) Differencer

En elnetvirksomhed kunne vælge ikke at opkræve hele sin indtægtsramme i løbet af et givet reguleringsår. I så fald havde elnetvirksomheden en underdækning, og der opstod dermed en difference i elnetvirksomhedens favør. En difference i elnetvirksomhedernes

favør skulle som udgangspunkt være opkrævet hos forbrugerne senest to reguleringsår efter det reguleringsår, hvor differencen var opstået.¹⁰ Det kan for eksempel antages, at en elnetvirksomhed oppebar driftsmæssige indtægter for 160 mio. kr. i løbet af et reguleringsår. De driftsmæssige indtægter er de indtægter, som elnetvirksomheden har opnået i løbet af et givet reguleringsår. Derudover antages det, at elnetvirksomheden havde en indtægtsramme på 180 mio. kr. I så fald opstod der en difference på 20 mio. kr. i elnetvirksomhedens favør, jf. Eksempel A i figur 3 nedenfor.

En elnetvirksomhed ville opnå en overdækning, hvis elnetvirksomheden havde højere indtægter end elnetvirksomhedens indtægtsramme i løbet af et givet reguleringsår. I så fald opstod der en difference i forbrugernes favør, som illustreret ved Eksempel B i figur 3 nedenfor. Differencer i forbrugernes favør skulle betales tilbage til forbrugerne tillagt påløbende renter.¹¹

Figur 3. Sammenhæng mellem differencer og indtægtsrammen

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019

Det bemærkes, at elnetvirksomhederne var tilladt at opkræve differencer fra tidligere år i elnetvirksomhedernes favør i tillæg til deres indtægtsrammer. Afvikling af differencer påvirkede således ikke årets indtægtsramme.¹² For et givet reguleringsår kunne en elnetvirksomhed således opkræve flere midler for distribution af elektricitet til elforbrugerne end elnetvirksomhedens årlige indtægtsramme, når elnetvirksomheden afviklede en difference i elnetvirksomhedens favør fra tidligere reguleringsår, som illustreret i figur 4 nedenfor.

Det er antaget, at elnetvirksomheden havde en difference fra tidligere år på 20 mio. kr. i elnetvirksomhedens favør, og derudover havde en indtægtsramme på 180 mio. kr. Hvis

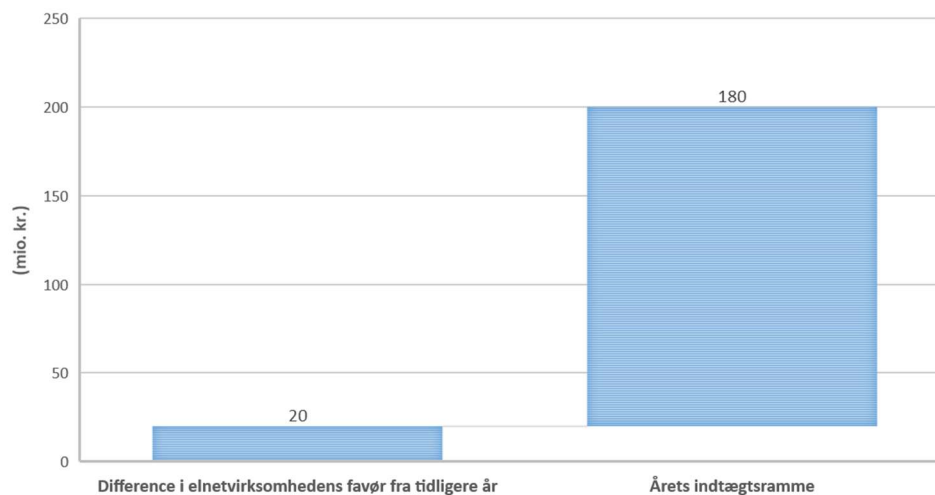
¹⁰ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 195 2016) § 31, stk. 3.

¹¹ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 195 2016) § 31, stk. 4.

¹² Se Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 196 2016) § 3, stk. 1.

det antages, at elnetvirksomheden ikke var bundet af forrentningsloftet, ville elnetvirksomheden for det givne reguleringsår kunne opkræve 200 mio. kr. uden at overskride elnetvirksomhedens indtægtsramme eller forrentningsloft, jf. figur 4 nedenfor.

Figur 4. Differencer i elnetvirksomhedens favør og årets indtægtsramme

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019

e.) Midlertidige tarifnedsættelser, bindende midlertidige prisnedsættelser og bortfald af differencer

Elnetvirksomhederne kunne vælge at afstå fra at opkræve en opstået difference i elnetvirksomhedens favør gennem en såkaldt midlertidig tarifnedsættelse. Den midlertidige tarifnedsættelse kunne ikke være større end årets difference og svarede i princippet til, at elnetvirksomheden afstod sig dele af indtægtsrammen.

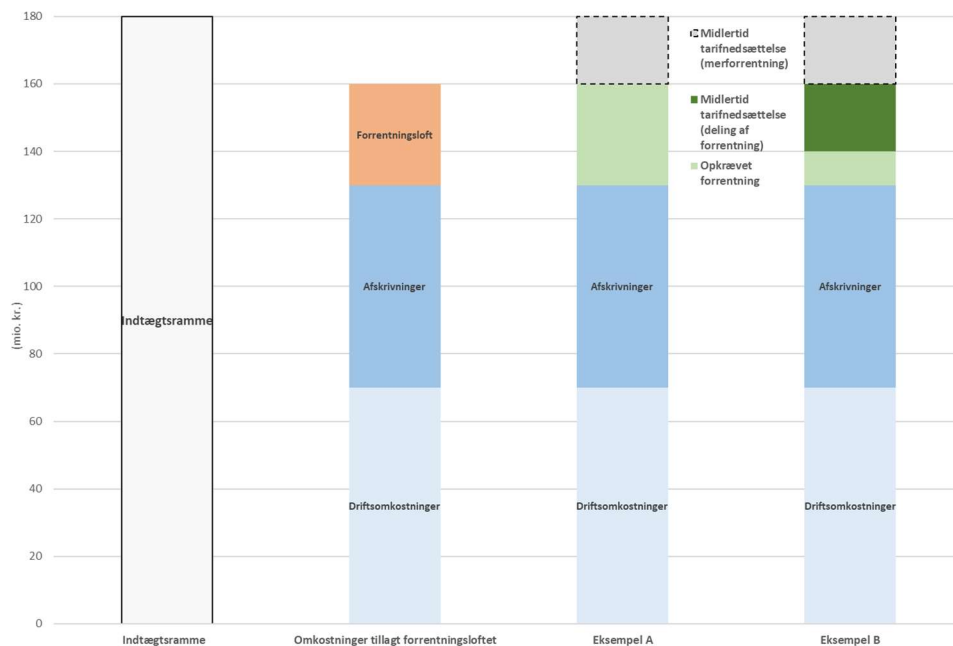
Det bemærkes, at differencer blev medregnet i elnetvirksomhedernes forrentning i det år, hvor differencerne var opstået. En elnetvirksomhed kunne dermed opnå en merforrentning som følge af en endnu ikke opkrævet difference, hvis elnetvirksomheden ikke ønskede at afstå fra at opkræve difference gennem en midlertidig tarifnedsættelse.

I eksemplet angivet i figur 1 ovenfor opnår elnetvirksomheden en merforrentning på 20 mio. kr., hvis elnetvirksomheden ikke afstod sig dele af sin indtægtsramme inden for et givet reguleringsår. En elnetvirksomhed kunne derfor vælge at anvende en midlertidig tarifnedsættelse for at undgå en merforrentning, som illustreret nedenfor, jf. Eksempel A i figur 5.

I dette eksempel vælger elnetvirksomheden dels at opkræve hele forrentningsloftet på 30 mio. kr. og dels at opnå en difference på 20 mio. kr., som elnetvirksomheden afstår fra at opkræve gennem en midlertidig tarifnedsættelse på 20 mio. kr. for dermed at undgå en merforrentning.

En elnetvirksomhed kunne også vælge at anvende en midlertidig tarifnedsættelse uafhængigt af forrentningsloftet. I så fald valgte elnetvirksomheden altså at afstå fra at opkræve hele forrentningsloftet for dermed at give sine kunder en rabat på distribution af elektricitet i løbet af det givne reguleringsår, som illustreret i Eksempel B i figur 5.

Figur 5. Illustration af midlertidige tarifnedsættelser

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

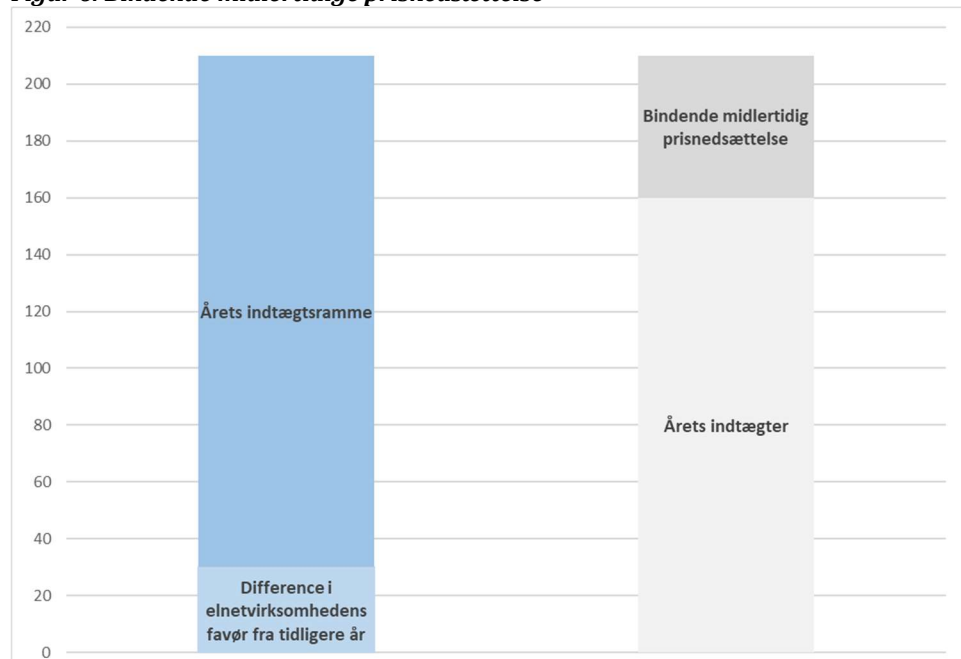
I dette eksempel vælger elnetvirksomheden at opkræve 10 mio. kr. ud af forrentningsloftet på 30 mio. kr. Dermed giver elnetvirksomheden gennem en midlertidig tarifnedsættelse sine kunder en rabat på distribution af elektricitet på 20 mio. kr. set i forhold til elnetvirksomhedens omkostninger inkl. forrentningsloft på 160 mio. kr. Derudover anvender elnetvirksomheden en midlertidig tarifnedsættelse på 20 mio. kr. for at undgå merforrentning således, at elnetvirksomheden samlet anvender en midlertidig tarifnedsættelse på i alt 40 mio. kr.

Halvdelen af den midlertidige tarifnedsættelse er således motiveret af et ønske om at dele forrentningsloftet med elnetvirksomhedens kunder, mens den anden halvdel af den midlertidige tarifnedsættelse gennemføres for at undgå en merforrentning. Motivationen for at gennemføre de midlertidige tarifnedsættelser kunne således være forskellig alt afhængig af, om elnetvirksomheden f.eks. ønskede at opkræve indtægter svarende til elnetvirksomhedens omkostninger inkl. forrentningsloftet eller ej.

En elnetvirksomhed kunne også gøre brug af en såkaldt bindende midlertidig prisnedsættelse, som detailhandelsselskaberne var forpligtet til at viderefakturere til deres kunder.¹³ Ved en bindende midlertidig prisnedsættelse blev der foretaget en midlertidig reduktion i elnetvirksomhedens indtægtsramme, som illustreret i figur 6 nedenfor.

I dette eksempel er det antaget, at elnetvirksomheden havde en årlig indtægtsramme på 180 mio. kr., og at elnetvirksomheden havde en ikke opkrævet difference på 30 mio. kr. fra det foregående reguleringsår, jf. venstre søjle i figur 6 nedenfor. Elnetvirksomheden havde årlige indtægter på 160 mio. kr. og anvendte en bindende midlertidig prisnedsættelse på 50 mio. kr., jf. højre søjle i figur 6 nedenfor. Gennem den midlertidige bindende prisnedsættelse valgte elnetvirksomheden således dels at afstå fra at opkræve differencen på 30 mio. kr. fra tidligere reguleringsår og dels at afstå fra at opkræve 20 mio. kr. af årets indtægtsramme.

Figur 6. Bindende midlertidige prisnedsættelse

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

Endeligt skal det bemærkes, at elnetvirksomhederne også kunne afstå fra at opkræve differencer på et senere tidspunkt end det reguleringsår, hvor differencerne var opstået. Som nævnt skulle differencer som udgangspunkt være opkrævet senest to reguleringsår efter det år, hvor differencerne var opstået. Hvis en given elnetvirksomhed ikke havde opkrævet differencen inden den blev forældet, ville differencen bortfalde, og kunne dermed betragtes som en midlertidig tarifnedsættelse i det reguleringsår, hvor differencen oprindeligt opstod.

¹³ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 195 fra 2016) § 2, stk. 1 nr. 2.

f.) Opsummering

For perioden 2005-2017 var de danske elnetvirksomheder underlagt en indtægtsrammeregulering, som lagde et loft over de indtægter, som elnetvirksomhederne kunne oppebære fra den bevillingspligtige aktivitet – distribution af elektricitet.

Der ville opstå en såkaldt difference i forbrugernes favør, hvis en elnetvirksomhed oppebar flere indtægter end tilladt gennem indtægtsrammen. Differencer i forbrugernes favør skulle betales tilbage til forbrugerne tillagt påløbende renter. Hermed var en elnetvirksomheds maksimalt tilladte indtægter fastsat ud fra elnetvirksomhedens indtægtsramme.

Derudover var elnetvirksomhedernes økonomi reguleret gennem et såkaldt forrentningsloft, der var et udtryk for det regulatorisk fastsatte forrentningsniveau.

En given elnetvirksomhed kunne oppebære indtægter til at dække elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet uden, at elnetvirksomheden fik reduceret sin indtægtsramme.

Elnetvirksomhederne kunne således vælge at overskride deres forrentningsloft og dermed opnå en såkaldt merforrentning. Ved at overskride forrentningsloftet opnåede en elnetvirksomhed på den ene side en højere forrentning i det år, hvor merforrentningen forekom. På den anden side ville elnetvirksomheden som udgangspunkt få reduceret sin indtægtsramme permanent med merforrentningen i løbet af de to reguleringsår, som fulgte efter det år, hvor merforrentningen forekom.

En elnetvirksomhed kunne opkræve hele forrentningsloftet, hvis elnetvirksomhedens indtægtsramme var større end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet. Omvendt ville en elnetvirksomhed ikke kunne opkræve hele forrentningsloftet, hvis elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet var højere end elnetvirksomhedens indtægtsramme.

En elnetvirksomhed kunne vælge at anvende midlertidige tarifnedsættelse bl.a. for at undgå merforrentning, eller fordi elnetvirksomheden ønskede at afstå fra at opkræve hele forrentningsloftet.

3.3 DEN GÆLDENDE INDTÆGTSRAMMEREGLERING

Elnetvirksomhedernes indtægtsrammer er for reguleringsåret 2018 og frem fastsat ud fra en omkostningsramme, en forrentningsramme og effektiviseringskrav, jf. pkt. a.) - c.) nedenfor.

Forsyningstilsynet skal forud for hvert reguleringsår udmelde foreløbige indtægtsrammer. Efter reguleringsårets afslutning træffer Forsyningstilsynet afgørelse om de endelige årlige indtægtsrammer, som inkluderer de justeringer, som er beskrevet i indtægtsrammebekendtgørelsen, jf. også pkt. a.) - c.) nedenfor.

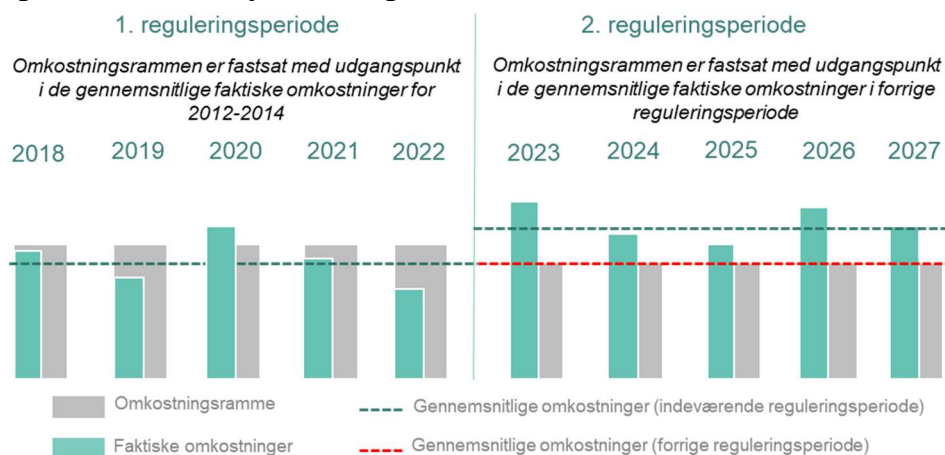
a.) Omkostningsramme

For første reguleringsperiode 2018 - 2022 er elnetvirksomhedernes omkostningsramme fastsat med udgangspunkt i elnetvirksomhedernes faktiske gennemsnitlige driftsomkostninger og afskrivninger over perioden 2012 - 2014.¹⁴ For anden reguleringsperiode 2023-2027 og senere reguleringsperioder fastsættes elnetvirksomhedernes omkostningsramme med udgangspunkt i elnetvirksomhedernes faktiske gennemsnitlige driftsomkostninger og afskrivninger i forrige reguleringsperiode, som illustreret i figur 7 nedenfor.

Elnetvirksomhederne kan derudover være berettiget til at modtage tillæg til deres omkostningsrammer. Tillæggene dækker omkostninger til visse typer af nye aktiviteter, der ikke tidligere har været en del af elnetvirksomhedernes omkostninger.

En elnetvirksomhed kan f.eks. have idriftsat en såkaldt nødvendig nyinvestering i 2017, der giver anledning til et tillæg til reguleringsprisen for 2017.¹⁵ Kabellægning af luftledninger betragtes f.eks. som en nødvendig nyinvestering under den tidligere regulering. Meromkostningerne til den nødvendige nyinvestering idriftsat i 2017 vil som udgangspunkt ikke være inkluderet i elnetvirksomhedens omkostningsramme, der som nævnt er fastsat ud fra elnetvirksomhedens omkostninger i 2012-2014.¹⁶ Elnetvirksomheden kan derfor modtage et tillæg til omkostningsrammen over første reguleringsperiode 2018-2022 for dermed at kunne dække meromkostningerne til afskrivninger og drift ved den nødvendige nyinvestering idriftsat i 2017.¹⁷

Figur 7. Fastsættelse af omkostningsrammen

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

¹⁴ En elnetvirksomhed kan ansøge om, at omkostningsrammen skal beregnes med udgangspunkt i elnetvirksomhedens faktiske omkostninger over perioden 2012-2016 i stedet for 2012-2014, jf. § 55 i indtægtsrammebekendtgørelsen (nr. 969 fra 2018).

¹⁵ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 195 fra 2016) § 2, stk. 1, nr. 20 for en definition af nødvendige nyinvesteringer.

¹⁶ Dog kan elnetvirksomhederne som nævnt søge om, at perioden 2012-2016 skal anvendes i stedet for perioden 2012-2014.

¹⁷ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 54, stk. 2, nr. 3.

Derudover kan elnetvirksomhederne i visse tilfælde søge om tillæg til deres omkostningsrammer til at dække omkostninger til f.eks. udgifter til myndighedspålæg m.v. i løbet af indeværende reguleringsperiode.

Elnetvirksomhederne kan også være berettiget til et tillæg, hvis elnetvirksomhederne idriftsætter visse typer af investeringer, herunder kabellægning af luftledninger og udrulning af fjernafmålede elmålere, i løbet af den første reguleringsperiode 2018 - 2022. Tillægget for f.eks. en kabelægning af luftledninger skal således dække meromkostningerne til afskrivninger og drift for den tillægsgivende investering. I forbindelse med en kabellægning af luftledninger idriftsæt i f.eks. første reguleringsperiode vil elnetvirksomheden også være berettiget til et tillæg til elnetvirksomhedens forrentningsramme, jf. pkt. b.) nedenfor.

Forsyningstilsynet foretager endvidere årlige justeringer i omkostningsrammen, i det omfang en given elnetvirksomhed er blevet påvirket af eksogene faktorer, der påvirker aktivitets- og dermed omkostningsniveauet inden for den bevillingspligtige aktivitet. Justeringerne kan skyldes både faldende og stigende aktivitetsniveau.¹⁸

b.) Forrentningsgrundlag og forrentningsramme

En elnetvirksomhed tillades en forrentning af elnetvirksomhedens samlede aktivbase, der er givet ved summen af elnetvirksomhedens historiske aktivbase og fremadrettede aktivbase.

For et givet reguleringsår er den historiske aktivbase opgjort ved den bogførte værdi af en elnetvirksomheds netaktiver idriftsæt før 2018, mens den fremadrettede aktivbase er opgjort som forskellen mellem den samlede aktivbase og den historiske aktivbase.

For første reguleringsperiode beregnes det samlede forrentningsgrundlag med udgangspunkt i den bogførte værdi af en elnetvirksomheds netaktiver opgjort pr. 31 december 2017.¹⁹ Derudover gives der et tillæg til det samlede forrentningsgrundlag for aktiver til den bevillingspligtige aktivitet, der er idriftsæt før 2018, men som ikke blev kategoriseret som netaktiver under den hidtidige regulering, og derfor ikke indgår i elnetvirksomhedernes historiske aktivbase.

En elnetvirksomheds samlede forrentningsgrundlag er for anden reguleringsperiode og derefter opgjort med udgangspunkt i den gennemsnitlige regulatorisk bogførte værdi af elnetvirksomhedens samlede aktivbase i løbet af forrige reguleringsperiode.²⁰ Denne metode minder således om den metode, som Forsyningstilsynet skal anvende til at fastsætte omkostningsrammen for anden reguleringsperiode og derefter, jf. figur 7 ovenfor. Som ved første reguleringsperiode gives der endvidere et tillæg til det samlede forrentningsgrundlag for aktiver til den bevillingspligtige aktivitet, der er idriftsæt før 2018, men som ikke blev kategoriseret som netaktiver under den hidtidige regulering.

¹⁸ Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 22.

¹⁹ Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 57.

²⁰ Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 7, stk. 4.

For hver reguleringsperiode kan en elnetvirksomhed i visse tilfælde modtage tillæg til elnetvirksomhedens samlede forrentningsgrundlag. Det er f.eks. tilfældet, hvis elnetvirksomheden gennemfører en kabellægning af luftledninger i løbet af første reguleringsperiode, da kabellægningen ikke er inkluderet i elnetvirksomhedens forrentningsgrundlag.

Det bemærkes endvidere, at elnetvirksomhederne tillades et tillæg på 2 pct. af aktivbasen, som estimeret for elnetvirksomhedernes omsætningskapital, som det også var tilfældet under den tidligere regulering, jf. afsnit 3.2. pkt. c.). Dette tillæg indgår i elnetvirksomhedernes forrentningsgrundlag.

Som det er tilfældet for omkostningsrammen, jf. pkt. a.) ovenfor, foretager Forsyningstilsynet derudover årlige justeringer i forrentningsgrundlaget, og dermed forrentningsrammen i det omfang en elnetvirksomhed er blevet påvirket af eksogene faktorer, der påvirker aktivitets- og dermed omkostningsniveauet inden for den bevillingspligtige aktivitet. Justeringerne kan bl.a. skyldes både faldende og stigende aktivitetsniveau.²¹

Der er forskel på, hvordan det historiske forrentningsgrundlag og det fremadrettede forrentningsgrundlag forrentes. Det historiske forrentningsgrundlag forrentes ved minimum af i.) en elnetvirksomheds gennemsnitlige mulige forrentningssats over perioden 2012-2014 korrigeret for evt. merforrentning, som ville have givet anledning til en reduktion af indtægtsrammen efter 2014 og ii.) den lange byggeobligationsrente plus ét procentpoint.²²

Den regulatoriske forrentning af det fremadrettede forrentningsgrundlag er opgjort gennem en regulatorisk fastsat WACC.²³

En elnetvirksomheds forrentningsramme beregnes ud fra elnetvirksomhedens forrentningsgrundlag og de fastsatte forrentningssatser af hhv. det historiske og fremadrettede forrentningsgrundlag.

c.) Effektiviseringskrav og kvalitet i leveringen

Forsyningstilsynet udarbejder et generelt og et individuelt effektiviseringskrav til elnetvirksomhederne. Det generelle effektiviseringskrav beregnes for alle elnetvirksomhederne ud fra den metode, som er angivet i bilag 2 til indtægtsrammebekendtgørelsen, mens de individuelle effektiviseringskrav fastsættes ud fra Forsyningstilsynets benchmarking af elnetvirksomhedernes økonomiske effektivitet. For en given elnetvirksomhed fradrages effektiviseringskravet indtægtsrammen i hvert år over den givne reguleringsperiode.

Elnetvirksomhederne bliver pålagt et effektiviseringskrav givet ved maksimum af hhv. det generelle og det individuelle effektiviseringskrav. Det betyder, at elnetvirksomheder

²¹ Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 22.

²² Indtægtsrammebekendtgørelsen (nr. 969 fra 2018) § 39, stk. 1.

²³ Indtægtsrammebekendtgørelsen (nr. 969 fra 2018) § 40, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 1595 fra 2017 om forrentningssats for netvirksomheders fremadrettede forrentningsgrundlag.

vil blive pålagt enten et individuelt effektiviseringskrav, eller hvad der svarer til det generelle effektiviseringskrav alt afhængig af, om det er det individuelle effektiviseringskrav eller det generelle effektiviseringskrav, som er størst.

Hvis en elnetvirksomhed eksempelvis pålægges et individuelt effektiviseringskrav på 3 pct., og at det generelle effektiviseringskrav er fastsat til 2 pct., vil elnetvirksomheden modtage et effektiviseringskrav på 3 pct. Elnetvirksomheden vil derimod modtage det generelle effektiviseringskrav på 2 pct., hvis det individuelle effektiviseringskrav f.eks. var fastsat til 1 pct.

Elnetvirksomheder med en utilstrækkelig leveringskvalitet vil endvidere få fastsat et 1-årligt fradrag i deres indtægtsramme to år efter det reguleringsår, hvor elnetvirksomhederne har haft en utilstrækkelig leveringskvalitet.

d.) Differencer under den nye regulering

Under den nye regulering kan elnetvirksomhederne også opnå differencer i hhv. kundernes favør og elnetvirksomhedernes favør, som beskrevet i afsnit 3.2 ovenfor. Der er dog foretaget nogle justeringer af bestemmelserne i indtægtsrammebekendtgørelsen set i forhold til den tidligere indtægtsrammeregulering.

For et givet reguleringsår opgøres en elnetvirksomheds differencesaldo som årets differencesaldo fra det forrige reguleringsår tillagt årets differencer.²⁴

En elnetvirksomhed må som udgangspunkt ikke have en differencesaldo i kundernes favør i mere end tre på hinanden følgende reguleringsår.²⁵ Differencer i kundernes favør skal betales tilbage til forbrugerne inkl. påløbende renter, hvilket også var tilfældet under den tidligere indtægtsrammeregulering.²⁶ Renter af differencen i kundernes favør inkluderes i elnetvirksomhedens differencesaldo.

For anden reguleringsperiode og frem kan en elnetvirksomheds differencesaldo i elnetvirksomhedens favør som udgangspunkt højst udgøre 25 pct. af elnetvirksomhedens indtægtsramme i reguleringsåret. Overskydende beløb bortfalder.²⁷

Elnetvirksomhederne kan dog søge om dispensation til at afvikle en større difference løbende over første og anden reguleringsperiode. Det er tilfældet, hvis en elnetvirksomhed dels fortsat ønsker at opkræve differencen, og dels ville skulle øge sine tariffer væsentligt i løbet af første reguleringsperiode for dermed at kunne overholde kravet om, at differencen i elnetvirksomhedens favør maksimalt kan udgøre 25 pct. af indtægtsrammen ved indgangen til anden reguleringsperiode.²⁸

²⁴ Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 43, stk. 2.

²⁵ Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 43, stk. 3

²⁶ Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 43, stk. 5.

²⁷ Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 43, stk. 8

²⁸ Indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 53, stk. 5.

e.) Mulighed for forrentning

En given elnetvirksomhed har flere muligheder for at opnå forrentning under den gældende indtægtsrammeregulering. Elnetvirksomheden tillades som nævnt for det første elnetvirksomhedens forrentningsramme, hvorigenom elnetvirksomheden tillades en forrentning af hhv. det historiske forrentningsgrundlag og det fremadrettede forrentningsgrundlag.

For det andet vil en elnetvirksomhed kunne opnå en forrentning, hvis elnetvirksomheden i løbet af en given reguleringsperiode har lavere faktiske afskrivninger og driftsomkostninger, end hvad der indgår i elnetvirksomhedens omkostningsramme inkl. fradrag for effektiviseringskrav. I så fald kan elnetvirksomheden have gennemført en ekstraordinær effektivisering i tillæg til effektiviseringskravet udmeldt af Forsyningstilsynet.

Det skal dog bemærkes, at der kan være flere årsager til, at en elnetvirksomheds faktiske omkostninger er lavere end omkostningsrammen i løbet af en given reguleringsperiode. En elnetvirksomhed kan f.eks. have en cyklisk omkostningsprofil, hvilket kan medføre, at omkostningerne er relativt lave i en reguleringsperiode og relativt høje i en efterfølgende reguleringsperiode.

Der er i modsætning til den hidtidige regulering ikke noget årligt forrentningsloft i den nye regulering, og elnetvirksomheden tillades at beholde forskellen mellem elnetvirksomhedens omkostningsramme og faktiske omkostninger i løbet af indeværende reguleringsperiode.

Hvis en elnetvirksomhed opnår en højere forrentning end fastsat i elnetvirksomhedens forrentningsramme pga. ekstraordinære effektiviseringsgevinster i løbet af en given reguleringsperiode, vil elnetvirksomhedens omkostningsramme og dermed indtægtsramme - alt andet lige - blive reduceret i den efterfølgende reguleringsperiode. Tilsvarende mulighed er gældende for forrentningsrammen.

Hermed kommer de ekstraordinære effektiviseringsgevinster også forbrugerne til gode i den efterfølgende reguleringsperiode, da en reduktion i elnetvirksomhedens indtægtsramme indebærer en reduktion i, hvor mange indtægter elnetvirksomheden kan oppebære ved den bevillingspligtige aktivitet.

Elnetvirksomhederne som ønsker at dele den regulatoriske forrentning med deres kunder kan enten vælge at lade differencer bortfalde, jf. pkt. d.) ovenfor, eller anvende bindende midlertidige prisnedsættelser²⁹, hvilket elnetvirksomhederne også kunne gøre under den tidligere regulering, jf. pkt. e.) i afsnit 3.2 ovenfor.

²⁹ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 19, stk. 1.

4. UDVIKLINGEN I DE FEM STØRSTE DANSKE ELNETVIRKSOMHEDERS INDTÆGTER, INDTÆGTSRAMMER OG FORRENTNINGSLOFT

4.1 INDLEDNING

I dette afsnit redegøres der for, i hvor høj grad de fem største danske elnetvirksomheder har valgt at oppebære indtægter svarende til enten deres indtægtsrammer eller omkostninger tillagt forrentningsloftet, eller om elnetvirksomhederne har valgt at afstå fra at opkræve enten dele af deres indtægtsramme eller dele af deres forrentningsloft.

Analysen præsenteret i dette afsnit er udarbejdet med udgangspunkt i elnetvirksomhedernes indberettede reguleringsregnskaber for 2017. Det bemærkes, at Forsyningstilsynet i flere tilfælde har truffet afgørelser om at forhøje elnetvirksomhedernes reguleringspris pga. nødvendige nyinvesteringer m.v. efter, at elnetvirksomhederne har indberettet deres reguleringsregnskab for 2017. Forsyningstilsynet har ikke truffet endelig afgørelse om de fem elnetvirksomheders reguleringspriser for 2017. Derfor kan der forekomme rettelser i datamaterialet til denne analyse. Det skal derfor fremhæves, at figurerne i denne analyse giver et foreløbigt billede af, hvor mange indtægter elnetvirksomhederne har opkrævet set i forhold til deres indtægtsrammer og omkostninger tillagt forrentningsloftet.

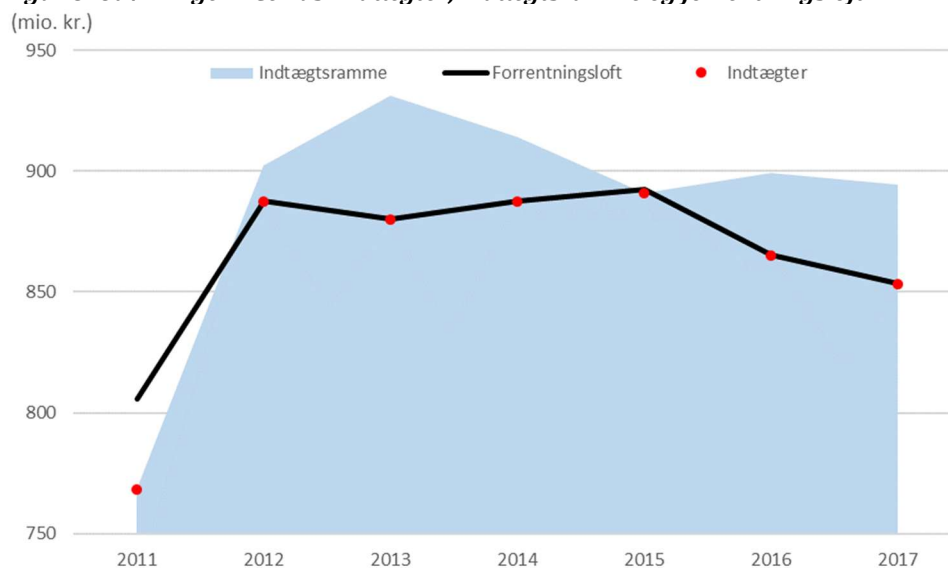
Derudover skal det bemærkes, at elnetvirksomhedernes indtægter for et givet reguleringsår er opgjort ved elnetvirksomhedernes indtægtsrammer fratrukket midlertidige tariffnedsættelser og bindende midlertidige prisnedsættelser. Hermed er indtægterne opgjort inklusiv differencer. Det skyldes, at elnetvirksomhederne vil kunne opkræve differencer i elnetvirksomhedernes favør på et senere tidspunkt. Elnetvirksomhederne skal således inkludere årets difference i opgørelsen af nettoomsætning i årsregnskabet for det år, hvor differencen er opstået.

For et givet reguleringsår kan der derfor være forskel på elnetvirksomhedernes indtægter inkl. differencer analyseret i dette afsnit og de indtægter, som elnetvirksomhederne opnår gennem opkrævning af tariffer og abonnementer fra elforbrugerne.

4.2 CERIUS A/S

Cerius' har valgt at oppebære indtægter svarende til enten elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet eller indtægtsrammen i løbet af perioden 2011-2017, jf. figur 8 nedenfor. Cerius har således valgt at oppebære indtægter svarende til hele indtægtsrammen i de år, hvor elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet har været større end elnetvirksomhedens indtægtsramme. Tilsvarende har Cerius valgt at oppebære indtægter svarende til elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet i de år, hvor indtægtsrammen har været større end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet.

Cerius har anvendt midlertidige tariffnedsættelser i reguleringsårene 2012, 2013, 2014, 2016 og 2017 for at undgå at overskride elnetvirksomhedens forrentningsloft. Hermed har Cerius ikke delt forrentningen fastsat gennem forrentningsloftet med elforbrugerne i løbet af den betragtede periode.

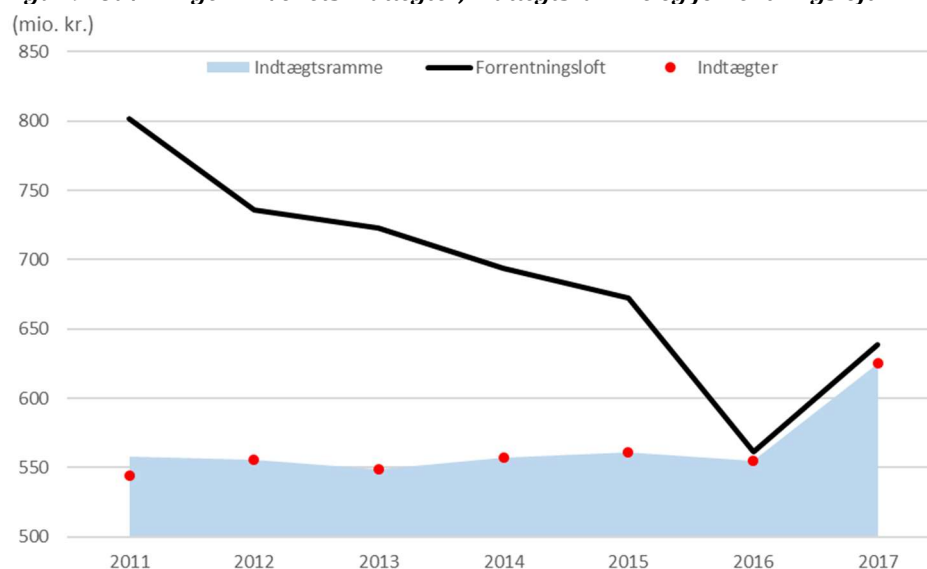
Figur 8. Udviklingen i Cerius' indtægter, indtægtsramme og forrentningsloft

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

Note: Figuren er udarbejdet ud fra Cerius A/S' reguleringsregnskab for 2017. Forsyningstilsynet har ikke truffet afgørelse om elnetvirksomhedens reguleringspris for 2017, og der kan derfor forekomme ændringer i datamaterialet.

4.3 EVONET A/S

Evonet har over perioden 2011 - 2017 været bundet af elnetvirksomhedens indtægtsramme, jf. figur 9 nedenfor. Hermed har elnetvirksomheden ikke kunnet opkræve hele forrentningsloftet hos elforbrugerne.

Figur 9. Udviklingen i Evonets indtægter, indtægtsramme og forrentningsloft

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

Note: Figuren er udarbejdet med udgangspunkt i Evonets reguleringsregnskab for 2017. Forsyningstilsynet har ikke truffet afgørelse om elnetvirksomhedens reguleringspris for 2017, og der kan derfor forekomme ændringer i datamaterialet.

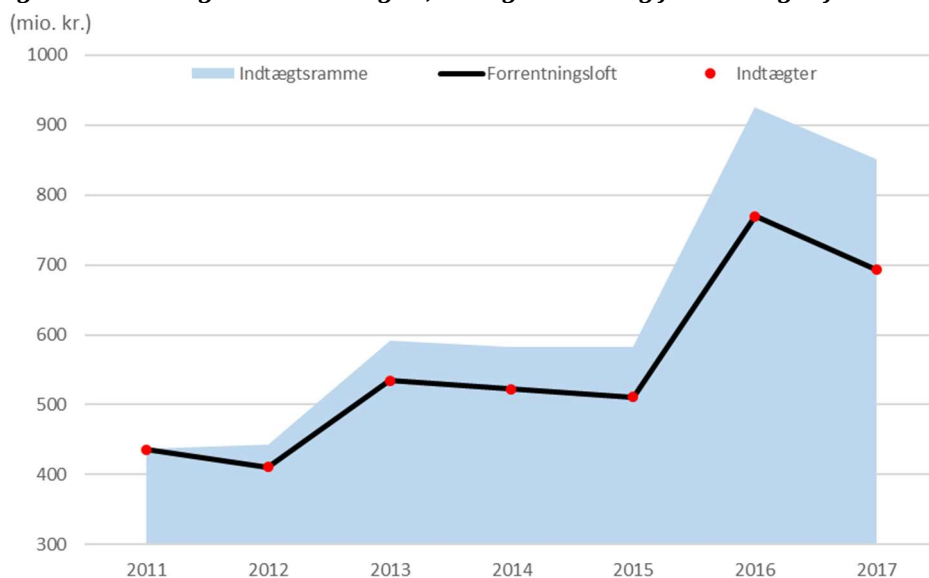
Evonet har over perioden 2012-2017 valgt at opkræve hele sin indtægtsramme. I 2011 har Evonet anvendt en midlertidig tarifnedsættelse uden at oppebære indtægter, der svarer til hverken elnetvirksomhedens indtægtsramme eller forrentningsloft. Evonet har hermed valgt at give sine kunder en rabat på distribution af elektricitet i 2011.

4.4 N1 A/S

N1's indtægtsramme har over hele perioden 2011-2017 været større end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet, jf. figur 10 nedenfor. N1 har valgt at opkræve hele forrentningsloftet over perioden 2011-2017, og N1 har dermed ikke delt forrentningen fastsat gennem forrentningsloftet med elforbrugerne i løbet af den betragtede periode.

N1 har anvendt midlertidige tarifnedsættelser i alle år over perioden 2011-2017 og en bindende midlertidig prisnedsættelse på 59 mio. kr. i 2017.

Figur 10. Udviklingen i N1's indtægter, indtægtsramme og forrentningsloft

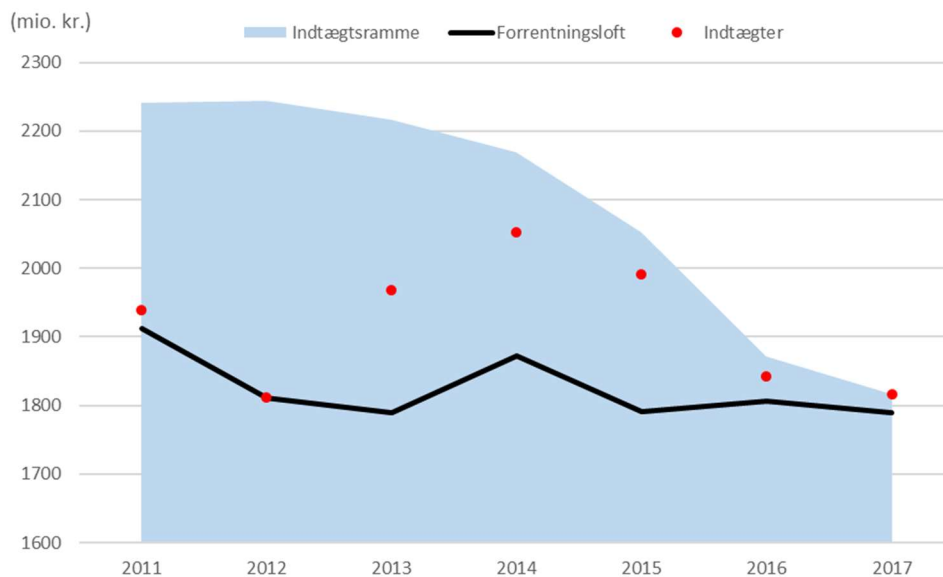
Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

Note: Figuren er udarbejdet med udgangspunkt i N1's reguleringsregnskab for 2017. Forsyningstilsynet har ikke truffet afgørelse om elnetvirksomhedens reguleringspris for 2017, og der kan derfor forekomme ændringer i data-materialet.

4.5 RADIUS ELNET A/S

Radius Elnets indtægtsramme har været større end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet over hele perioden 2011-2017, jf. figur 11 nedenfor. Det indebærer således, at Radius Elnet har haft mulighed for at opkræve hele forrentningsloftet over den betragtede periode.

Figur 11. Udviklingen i Radius' indtægter, indtægtsramme og forrentningsloft

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

Note: Figuren er udarbejdet ud fra Radius Elnet A/S' reguleringsregnskab for 2017. Forsyningstilsynet har ikke truffet afgørelse om elnetvirksomhedens reguleringspris for 2017, og der kan derfor forekomme ændringer i datamaterialet.

Det bemærkes, at Radius Elnet har haft indtægter, der overstiger elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet for alle år over perioden på nær i 2012. Radius Elnet har dermed haft en merforrentning i løbet af de fleste år over perioden 2011 - 2017. En merforrentning vil som udgangspunkt medfører en permanent reduktion i elnetvirksomhedens indtægtsramme, jf. afsnit 3.2. Imidlertid har Radius Elnets indtægtsramme været tilstrækkeligt meget større end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet til, at Radius Elnets indtægtsramme fortsat har været større end omkostningerne tillagt forrentningsloftet i løbet af perioden på trods af, at Radius for flere reguleringsår har fået permanent reduceret indtægtsrammen pga. merforrentning.

Samlet set har Radius Elnet haft en merforrentning på ca. 650 mio. kr. over den betragtede periode. Radius Elnet har dermed opnået en højere forrentning end den lange byggeobligationsrente plus 1 procentpoint over den betragtede periode.

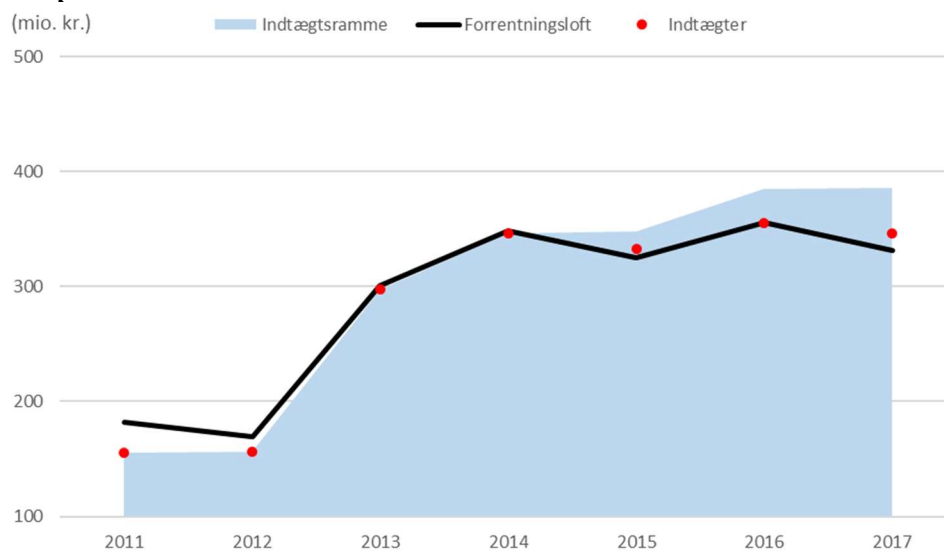
Radius Elnet har anvendt midlertidige tarifnedsættelser, men dette har været for at undgå yderligere merforrentning, og elnetvirksomheden har dermed ikke delt forrentningsloftet med elforbrugerne.

4.6 VORES ELNET A/S

Vores Elnets indtægtsramme har været lavere end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloft i løbet af reguleringsårene 2011-2014. For disse år har Vores Elnet dermed ikke kunnet opkræve hele forrentningsloftet, jf. figur 12 nedenfor.

For reguleringsårene 2015 - 2017 har Vores Elnets indtægtsramme været større end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloft. Vores Elnet har anvendt midlertidige tarifnedsættelser i 2015-2017, men dette har været for at undgå yderligere merforrentning, og elnetvirksomheden har dermed ikke delt den regulatoriske forrentning fastsat gennem forrentningsloftet med forbrugerne.

Figur 12. Udviklingen i Vores Elnets indtægter, indtægtsramme og forrentningsloft over perioden 2011-2017

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019.

Note: Figuren er udarbejdet med udgangspunkt i Vores Elnets reguleringsregnskab for 2017. Forsyningstilsynet har ikke truffet afgørelse om elnetvirksomhedens reguleringspris for 2017, og der kan derfor forekomme ændringer i datamaterialet.

Samlet betragtning

Evonet har i reguleringsåret 2011 valgt at oppebære indtægter, der er mindre end både indtægtsrammen og elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet. Elnetvirksomhederne har derudover hver især valgt at oppebære indtægter svarende til enten elnetvirksomhedernes omkostninger tillagt forrentningsloftet eller deres indtægtsramme i løbet af perioden 2011-2017, jf. tabel 2 nedenfor.

Tabel 2. Opnåede indtægter divideret med hhv. forrentningsloftet* og indtægtsrammen

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Cerius								
Indtægter i forhold til indtægtsrammen	100,0%	98,4%	94,5%	97,1%	100,0%	96,2%	95,4%	97,3%
Indtægter i forhold til forrentningsloftet*	95,3%	100,0%	100,0%	100,0%	99,8%	100,0%	100,0%	99,4%
Evonet								
Indtægter i forhold til indtægtsrammen	97,4%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	99,6%
Indtægter i forhold til forrentningsloftet*	67,8%	75,4%	75,9%	80,3%	83,4%	98,9%	97,9%	81,8%
N1								
Indtægter i forhold til indtægtsrammen	99,8%	92,8%	90,3%	89,6%	87,7%	83,1%	81,4%	87,8%
Indtægter i forhold til forrentningsloftet*	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Radius Elnet								
Indtægter i forhold til indtægtsrammen	86,5%	80,7%	88,8%	94,6%	97,0%	98,5%	100,0%	91,9%
Indtægter i forhold til forrentningsloftet*	101,4%	100,0%	110,1%	109,6%	111,2%	102,0%	101,5%	105,1%
Vores Elnet								
Indtægter i forhold til indtægtsrammen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	95,5%	92,4%	89,8%	95,9%
Indtægter i forhold til forrentningsloftet*	85,7%	92,1%	99,0%	99,3%	102,2%	100,0%	104,4%	98,9%
I alt								
Indtægter i forhold til indtægtsrammen	92,4%	88,8%	92,2%	95,5%	96,6%	94,7%	94,8%	93,6%
Indtægter i forhold til forrentningsloftet*	92,9%	95,2%	100,1%	101,0%	102,2%	100,7%	100,6%	99,0%

Kilde: Forsyningstilsynet, 2019

*Note: Forrentningsloftet er i tabellen opgjort inklusiv driftsomkostninger og afskrivninger.

Note: Tabellen er udarbejdet med udgangspunkt i elnetvirksomhedernes reguleringsregnskaber for 2017. Forsyningstilsynet har ikke truffet afgørelser om elnetvirksomhedernes reguleringspris for 2017, og der kan derfor forekomme ændringer i datamaterialet.

5. FORSKEL MELLEML INDTÆGTSRAMMEREGLERENGEN OG ÅRSREGNSKABSLOVEN

5.1 INDLEDNING

For hvert år skal elnetvirksomhederne udarbejde hhv. et årsregnskab og et reguleringsregnskab. Årsregnskabet skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven, og skal indeholde en resultatopgørelse og en balance. Ifølge BDO (2019) er årsregnskabslovens bestemmelser i store træk ens for alle erhvervsdrivende virksomheder. Dermed skal årsregnskabet for en elnetvirksomhed stort set udarbejdes på samme måde for en elnetvirksomhed som f.eks. en detailhandelsvirksomhed.³⁰ I årsregnskabet skal virksomheder, herunder elnetvirksomheder, redegøre for alle deres økonomiske aktiviteter i løbet af det givne regnskabsår.

Det bemærkes, at elnetvirksomhederne som hovedregel ikke tillades at udøve aktiviteter, som ligger uden for den bevillingspligtige aktivitet – distribution af elektricitet. Aktiviteter som f.eks. drift af fibernet kan således som hovedregel ikke udøves af elnetvirksomheden, og skal derfor placeres i selvstændige selskaber.³¹ Elnetvirksomheder med under 100.000 kunder (herfra mindre elnetvirksomheder) tillades dog som en undtagelse at udøve sideordnede aktiviteter i form af elproduktion og anden tilknyttet virksomhed så længe de samlede indtægter fra disse aktiviteter udgør mindre end 5 pct. af den samlede omsætning i elnetvirksomheden. Sideordnede aktiviteter skal inkluderes i de mindre elnetvirksomheders årsregnskaber.

Reguleringsregnskabet skal udarbejdes i overensstemmelse med årsregnskabsloven med mindre andet er angivet i elforsyningsloven og de dertilhørende bekendtgørelser. Det er f.eks. et krav i elforsyningsloven, at en given elnetvirksomhed skal udarbejde reguleringsregnskabet særskilt for den bevillingspligtige aktivitet – distribution af elektricitet. Hermed indgår evt. sideordnede aktiviteter ikke i de mindre elnetvirksomheders reguleringsregnskaber, hvilket dermed er i modsætning til elnetvirksomhedernes årsregnskaber.

I dette afsnit redegøres der for nogle af de væsentligste tilfælde, hvor der er krav i elforsyningsloven og de dertilhørende bekendtgørelser om, at reguleringsregnskabet skal afvige fra bestemmelserne i årsregnskabsloven. Der vil i det følgende blive fokuseret på bestemmelserne i den gældende indtægtsrammeregulering. Se baggrundsrapporten for en gennemgang af bestemmelserne i den tidligere indtægtsrammeregulering.

5.2 INDTÆGTER

a.) Driftsmæssige indtægter i reguleringsregnskabet

Elnetvirksomhederne skal som nævnt udarbejde et særskilt reguleringsregnskab for den bevillingspligtige aktivitet – distribution af elektricitet. Det indebærer bl.a., at elnetvirksomhederne i deres reguleringsregnskaber skal opgøre deres driftsmæssige indtægter,

³⁰ Af særlige poster kan ifølge BDO (2019) nævnes bl.a. nævnes omkostninger til nettab og sideordnede aktiviteter, jf. side 22 i baggrundsrapporten.

³¹ Se bekendtgørelse af lov om elforsyning (nr. 119 fra 2020) § 47, stk. 4 og stk. 5 og bekendtgørelse nr. 358 fra 2003 om undtagelse af anlæg og sideordnede aktiviteter fra elforsyningsloven.

som er relateret til den bevillingspligtige aktivitet – distribution af elektricitet. De driftsmæssige indtægter skal opgøres ud fra de faktiske indtægter, som elnetvirksomhederne har opnået i løbet af reguleringsåret. Hermed indgår årets regulatoriske difference ikke i opgørelsen af de driftsmæssige indtægter. Dog vil årets afviklede difference i elnetvirksomhedens favør indgå i de driftsmæssige indtægter, da elnetvirksomheden rent faktisk har opkrævet differencen i løbet af reguleringsåret. Elnetvirksomhederne skal opgøre indtægterne i deres reguleringsregnskaber i overensstemmelse med indtægtsrammebekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 10, hvoraf det fremgår, at:

”Indtægter fra henholdsvis bevillingspligtige aktiviteter og andre indtægter, som netvirksomheden opnår ved driften af den bevillingspligtige aktivitet, jf. nr. 2, og som i henhold til årsregnskabslovens regler kan indregnes i den årsrapport, som netvirksomheden er forpligtet til at aflægge efter årsregnskabsloven. Ved opgørelsen af indtægter medregnes indtægter fra den bevillingspligtige aktivitet, som regnskabsmæssigt indgår og bogføres i andre virksomheder end den bevillingshavende netvirksomhed. Indtægter, som netvirksomheden oppebærer fra anlægsinvesteringer betalt af tredjemand, i det omfang disse indtægter alene dækker medgående omkostninger, jf. § 42, og indtægter forbundet med realisering af energibesparelser omfattet af bekendtgørelse om energispareydelse i net- og distributionsvirksomheder, indgår ikke i opgørelsen af en netvirksomheds indtægter. Indtægter anses i reguleringsmæssig henseende for ligeligt fordelt over året.”

En elnetvirksomhed vil f.eks. opnå indtægter fra den bevillingspligtige aktivitet ved at opkræve nettariffer og abonnement for distribution af elektricitet til elnetvirksomhedens elkunder. Disse indtægter skal dermed inkluderes i elnetvirksomhedens reguleringsregnskab.

Indtægter fra energispareaktiviteter er derimod ikke en del af den bevillingspligtige aktivitet distribution af elektricitet, og skal derfor ikke inkluderes i elnetvirksomhedernes driftsmæssige indtægter i reguleringsregnskabet, men skal derimod opgøres som en særskilt post i reguleringsregnskabet. Hermed påvirker indtægter fra realisering af energispareaktiviteter ikke elnetvirksomhedernes indtægtsrammer og forrentningsloft, hvilket også er tilfældet for omkostningerne til energispareaktiviteter, jf. afsnit 5.3 nedenfor.

Finansielle indtægter skal heller ikke inkluderes i de driftsmæssige indtægter i reguleringsregnskabet.

Visse poster i reguleringsregnskabet skal endvidere opgøres ud fra et såkaldt nettoværdiprincip. F.eks. skal indtægter fra forsikringer ikke inkluderes i de driftsmæssige indtægter, men skal i stedet regnskabsføres i reguleringsregnskabet som en negativ omkostning.³²

Af indtægtsrammebekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2 fremgår endvidere følgende om andre indtægter:

³² Indtægtsrammebekendtgørelsen (nr. 969 fra 2018) § 44, stk. 2.

”Andre indtægter, som netvirksomheden opnår ved driften af den bevillingspligtige aktivitet: Indtægter, som opnås ved netvirksomhedens salg til tredjemand, herunder koncernforbundne virksomheder, af ydelser i tilknytning til den bevillingspligtige aktivitet, og som ikke er omfattet af den bevillingspligtige aktivitet, så længe de dermed forbundne omkostninger afholdes ud fra driftsøkonomiske overvejelser med henblik på at opretholde en effektiv drift af den bevillingspligtige aktivitet, jf. lov om elforsyning.”

Det kan f.eks. være, at elnetvirksomheden har noget overskydende kapacitet på et anlæg, som elnetvirksomheden anvender som en del af den bevillingspligtige aktivitet. I så fald vil omkostningerne til anlægget indgå som en del af omkostningerne til den bevillingspligtige aktivitet, men elnetvirksomheden vil potentielt kunne opnå nogle ekstra indtægter ved at sælge den ekstra kapacitet, som elnetvirksomheden ikke skal anvende i den bevillingspligtige aktivitet. Hvis elnetvirksomheden kan udleje den overskydende kapacitet til en tredjepart, der kan anvende kapaciteten i egen produktion, vil elnetvirksomheden således opnå en indtægt, der ikke vedr. den bevillingspligtige aktivitet – distribution af elektricitet. Disse indtægter skal alligevel opgøres som andre indtægter i elnetvirksomhedens reguleringsregnskab, da omkostningerne til det anlæg som udlejes også indgår i elnetvirksomhedens reguleringsregnskab.

b.) Indtægter i årsregnskabet

Elnetvirksomhederne skal i deres årsregnskaber opgøre deres samlede nettoomsætning, som dermed indeholder indtægter fra både den bevillingspligtige aktivitet og andre aktiviteter, der ikke vedr. den bevillingspligtige aktivitet – distribution af elektricitet. Indtægter fra energispareaktiviteter og sideordnede aktiviteter indgår dermed i elnetvirksomhedernes nettoomsætning i deres årsregnskaber.

I årsregnskabet skal elnetvirksomhedernes endvidere opgøre finansielle indtægter i modsætning til reguleringsregnskabet, der hverken indeholder finansielle indtægter eller udgifter.

Ifølge BDO (2019) tillader årsregnskabsloven endvidere ikke anvendelse af nettoværdiprincippet, men bygger i stedet på et bruttoværdiprincip. Det indebærer bl.a., at indtægter fra forsikringserstatninger ikke skal modregnes de driftsmæssige omkostninger, som det er tilfældet i reguleringsregnskabet.

Der vil af de nævnte grunde hermed være forskel på indtægterne opgjort i hhv. årsregnskabet og reguleringsregnskabet.

5.3 OMKOSTNINGER

Driftsomkostninger i reguleringsregnskabet

Elnetvirksomhederne skal i deres reguleringsregnskaber opgøre deres driftsomkostninger til den bevillingspligtige aktivitet. Af indtægtsrammebekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 5 fremgår følgende vedr. driftsomkostninger:

”Omkostninger, som en netvirksomhed afholder ud fra driftsøkonomiske overvejelser med henblik på at opretholde en effektiv drift af den bevillingspligtige aktivitet, herunder driftsomkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, driftsomkostninger pålagt af offentlige myndigheder eller Energinet, nettab,

afvikling af gældsforpligtelser stiftet inden den 1. januar 2000 og tab på debitorer. Ved opgørelsen af driftsomkostningerne medregnes omkostninger knyttet til den bevillingspligtige aktivitet, som regnskabsmæssigt indgår og bogføres i andre virksomheder end den bevillingshavende netvirksomhed. Omkostninger i forbindelse med anlægsinvesteringer betalt af tredjemand, jf. § 42, og omkostninger forbundet med realisering af energibesparelser omfattet af bekendtgørelse om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder indgår ikke i opgørelsen af driftsomkostningerne. Driftsomkostningerne anses i reguleringsmæssig henseende for ligeligt fordelt over året.”

Driftsomkostninger til realisering af energibesparelser indgår således ikke i driftsomkostningerne for den bevillingspligtige aktivitet i reguleringsregnskabet, og skal dermed opgøres særskilt i reguleringsregnskabet. Derudover skal driftsomkostninger til sideordnede aktiviteter ikke opgøres i reguleringsregnskabet. Omkostninger til finansielle poster indgår endvidere ikke i elnetvirksomhedernes reguleringsregnskaber.

Omkostninger i årsregnskabet

Ifølge BDO (2019) skal elnetvirksomhederne i deres årsregnskaber inkludere alle omkostninger, som elnetvirksomhederne er forpligtet til at afholde uanset, om omkostningerne stammer fra den bevillingspligtige aktivitet eller andre aktiviteter som f.eks. sideordnede aktiviteter. Dette er således forskelligt fra elnetvirksomhedernes reguleringsregnskaber, der kun indeholder driftsomkostninger for den bevillingspligtige aktivitet i opgørelsen af forrentningsloftet m.v.

I tillæg hertil skal årsregnskabet indeholde flere forskellige typer af omkostningsposter, herunder finansielle tab og renteudgifter. Skat skal endvidere inkluderes i årsregnskabet. I modsætning hertil indgår der hverken finansielle udgifter eller skat i reguleringsregnskabet.

5.4 AKTIVER OG NETAKTIVER

5.4.1. Aktiver og netaktiver i reguleringsregnskabet

For reguleringsåret 2018 og derefter skal elnetvirksomhederne indberette hhv. deres netaktiver idriftsat senest den 31. december 2017 og deres aktiver til brug for den bevillingspligtige aktivitet, som er idriftsat fra den 1. januar 2018, jf. pkt. a.) og b.) nedenfor.

a.) Netaktiver idriftsat senest den 31. december 2017

Elnetvirksomhedernes netaktiver er defineret som følger i indtægtsrammebekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 12:

”Netaktiver: Anlægsaktiver i form af kollektive elforsyningsnet samt grunde og bygninger til brug for strømførende anlæg, der er økonomisk idriftsat før 2018.”

Definitionen af netaktiver er generelt den samme under den nuværende regulering og under den hidtidige indtægtsrammeregulering gældende for reguleringsårene 2013-2017. Eneste forskel er således, at der i den nuværende regulering er indsat et krav om, at netaktiverne skal være idriftsat før 2018, hvilket ikke var tilfældet under den tidligere regulering.

Ifølge BDO (2019) omfatter netaktiver det kollektive elforsyningsnet samt grunde og bygninger til brug for det strømførende anlæg. Målere, tekniske IT-systemer, netstationer med dertilhørende grunde og bygninger er således eksempler på netaktiver. Derimod kan f.eks. administrationsbygninger, biler, IT-systemer til administration og omsætningsaktiver ikke inkluderes i opgørelsen af elnetvirksomhedernes netaktiver idriftsat før 2018.

Ifølge BDO (2019) er værdien af en elnetvirksomheds netaktiver for reguleringsårene 2013-2017 i hovedtræk opgjort på grundlag af:

- i. Værdierne optaget i åbningsbalancen pr. 1. januar 2000.*
- ii. Tilgange i perioden 2000-2004*
- iii. Tilgange i perioden efter 1. januar 2005 og frem til og med 2017*

I elnetvirksomhedernes åbningsbalancer blev elnetvirksomhedernes netaktiver optaget til nedskrevne genanskaffelsesværdier pr. 1. januar 2000 fastlagt på grundlag af en række standardpriser og standardlevetider, jf. pkt. i.) ovenfor. Netaktiver, der ikke indgår i åbningsbalancen, og dermed er anskaffet i løbet af perioden 2000 - 2017 indregnes til netaktivernes faktiske anskaffelsesværdier, jf. pkt. ii.) og iii.) ovenfor.

Aktiver, der skrottes, skal straks afskrives, og udgår dermed af afskrivningsgrundlaget.³³

For perioden 2005 - 2017 blev afskrivningerne for netaktiver, der er idriftsat før 1. januar 2005, opgjort ud fra den værdi og restlevetid, som netaktiverne havde ultimo 2004. Netaktivernes værdi ultimo 2004 blev afskrevet med lige store årlige beløb over restlevetiden ultimo 2004.³⁴ Det kan f.eks. antages, at et netaktiv havde en bogført værdi på 300 mio. kr. og en restlevetid på 30 år ultimo 2004. I så fald vil den årlige afskrivning være på 10 mio. kr. over afskrivningsperioden på 30 år.

Tilsvarende blev anskaffelsesværdien for et givet netaktiv, der var idriftsat fra den 1. januar 2005 og derefter, afskrevet med lige store beløb over netaktivets standardlevetid, som var angivet i bilag 1 til den gældende indtægtsrammebekendtgørelse over perioden 2013-2017.

Bestemmelserne vedr. opgørelsen af de årlige afskrivninger for netaktiver, der er idriftsat før 1. januar 2005, er uændret i den gældende indtægtsrammeregulering set i forhold til den gældende indtægtsrammereguleringen over perioden 2013 - 2017. Disse netaktiver afskrives dermed forsat som angivet ovenfor for perioden 2013 - 2017.³⁵

Netaktiver, der er idriftsat fra den 1. januar 2005 og inden den 1. januar 2018, afskrives med lige store årlige beløb over de restlevetider, som disse netaktiver havde ultimo

³³ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018), § 41, stk. 6.

³⁴ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 195 fra 2016), § 25.

³⁵ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 41, stk. 1.

2017, og formuleringen af bestemmelserne herom er dermed ændret i den gældende indtægtsrammebekendtgørelse set i forhold til perioden 2013-2017.³⁶

Under den gældende indtægtsrammeregulering er en elnetvirksomheds historiske aktivbase som nævnt opgjort ud fra den bogførte værdi af elnetvirksomhedens netaktiver, jf. afsnit 3.3 ovenfor.

b.) Aktiver idriftsat fra den 1. januar 2018

I elnetvirksomhedernes samlede forrentningsgrundlag indgår aktiver til den bevillingspligtige aktivitet, som er idriftsat fra den 1. januar 2018. Aktiver til den bevillingspligtige aktivitet inkluderer bl.a. aktiver, som ville have været defineret som netaktiver, hvis de var blevet idriftsat senest den 31. januar 2017. Nye kabelforbindelser, målere, netstationer m.v. idriftsat fra den 1. januar 2018 indgår således i opgørelsen af aktiver til den bevillingspligtige aktivitet i reguleringsregnskabet. Derudover inkluderer aktiver til den bevillingspligtige aktivitet også flere typer af aktiver, der ikke ville have været defineret som netaktiver, hvis de var blevet idriftsat senest den 31. december 2017. Det drejer sig bl.a. om biler, som elnetvirksomhederne har aktiveret, og anvender som en del af den bevillingspligtige aktivitet.

Der er en række andre typer af aktiver, som fortsat ikke kan inkluderes i opgørelsen af aktiverne til den bevillingspligtige aktivitet. Det drejer sig bl.a. om omsætningsaktiver, goodwill, finansielle anlægsaktiver m.v.³⁷

Aktiver til den bevillingspligtige aktivitet opgøres i reguleringsregnskabet til kostprisen inkl. byggerenter efter reglerne i årsregnskabsloven, når disse aktiver er økonomisk idriftsat. Kostprisen inkl. byggerenter for et givet aktiv til den bevillingspligtige aktivitet afskrives med lige store årlige beløb over aktivets standardlevetid, som er angivet i bilag 5 til den gældende indtægtsrammebekendtgørelse.³⁸

Særligt vedr. op- og nedskrivninger i reguleringsregnskabet

Det bemærkes, at det ikke er tilladt at lave hverken op- eller nedskrivninger på aktiver, herunder netaktiver, der er i drift, og dermed indgår i elnetvirksomhedernes reguleringsregnskaber. Dette er tilfældet under både den gældende og den tidligere indtægtsrammeregulering. En elnetvirksomhed ville kunne øge sit forrentningsgrundlag og afskrivningsgrundlag i indtægtsrammen, hvis elnetvirksomheden kunne foretage en opskrivning af aktiverne i reguleringsregnskabet. Det er derfor hensigtsmæssigt, at opskrivninger ikke tillades i reguleringsregnskabet.

5.4.2 Aktiver og netaktiver i årsregnskabet

Elnetvirksomhederne skal opgøre deres aktiver, herunder materielle aktiver, i balancen i deres årsregnskaber. Materielle anlægsaktiver omfatter produktionsanlæg, bygninger,

³⁶ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 41, stk. 2.

³⁷ For yderligere information se Forsyningstilsynets vejledning om indberetning af reguleringsregnskaber.

³⁸ Se indtægtsrammebekendtgørelsens (nr. 969 fra 2018) § 41.

maskiner m.v. Aktiver som er defineret som enten netaktiver eller aktiver til den bevillingspligtige aktivitet i reguleringsregnskabet, vil således indgå i elnetvirksomhedernes årsregnskaber som en del af de materielle anlægsaktiver.

Det bemærkes, at der er forskel på, hvilke typer af aktiverer, der kan inkluderes i opgørelsen af hhv. materielle anlægsaktiver i årsregnskabet og netaktiver og aktiver til den bevillingspligtige aktivitet i reguleringsregnskabet. Aktiver under udførelse indgår f.eks. i opgørelsen af de materielle anlægsaktiver i årsregnskabet, men kan ikke inkluderes i opgørelsen af, hverken netaktiver eller aktiver til den bevillingspligtige aktivitet i reguleringsregnskabet.

Ifølge BDO (2019) blev de fastsatte værdier af netaktiverne i elnetvirksomhedernes regulatoriske åbningsbalancer i de fleste tilfælde også anvendt til at opgøre værdierne af disse aktiver i åbningsbalancerne for elnetvirksomhedernes årsregnskaber. De øvrige materielle anlægsaktiver, som elnetvirksomhederne enten havde primo 2000, eller har anskaffet sig derefter, skal værdiansættes ud fra bestemmelserne i årsregnskabsloven.

Et materielt anlægsaktiv skal indregnes i elnetvirksomhedens balance, hvis aktivets værdi kan måles pålideligt, og det er sandsynligt, at aktivet vil give elnetvirksomheden en fremtidig værdi. Hvis disse betingelser er opfyldt, skal det materielle anlægsaktiv indregnes i balancen i årsregnskabet. Det materielle anlægsaktiv skal indregnes til kostpris, der omfatter anskaffelseskostprisen samt omkostninger, der er direkte tilknyttet til anskaffelsen af det materielle anlægsaktiv frem til, at det kan tages i brug.

Materielle anlægsaktiver afskrives lineært over deres forventede brugstid. Ifølge BDO (2019) kan der ofte være sammenfald mellem den forventede brugstid i årsregnskabet og de regulatorisk fastsatte standardlevetider i reguleringsregnskabet.

Ifølge BDO (2019) vil afskrivningerne for et givet netaktiv som udgangspunkt være ens i hhv. årsregnskabet og reguleringsregnskabet, hvis netaktivet er indgået med samme værdi, og har samme afskrivningsperiode i hhv. årsregnskabet og reguleringsregnskabet. Der kan dog forekomme forskelle, hvis elnetvirksomheden gennemfører en nedskrivning i årsregnskabet som beskrevet nedenfor.

Særligt vedr. op- og nedskrivninger i årsregnskabet

Elnetvirksomhederne skal for deres materielle anlægsaktiver årligt vurdere, om der er indikationer på en værdiforringelse, som er større end den værdiforringelse, som er afspejlet gennem de årlige afskrivninger. I så fald skal der gennemføres en nedskrivningstest. En elnetvirksomhed skal foretage en nedskrivning af materielle anlægsaktiver, hvis deres såkaldte genindvindingsværdi er mindre end den regnskabsmæssige værdi af disse materielle aktiver. Ifølge BDO (2019) er genindvindingsværdien fastsat ved maksimum af hhv. nettosalgsværdien af de materielle aktiver og kapitalværdien. For en gruppe af materielle anlægsaktiver er kapitalværdien defineret som nutidsværdien af de fremtidige nettopengestrømme fra hhv. den fremtidige anvendelse af disse materielle aktiver og et evt. salg af disse aktiver, når de tages ud af brug.

Ifølge BDO (2019) kan værdien af de materielle anlægsaktier i sjældne tilfælde opskrives i forbindelse med fusioner eller tilbageførsel af tidligere nedskrivninger.

Radius Elnet foretog eksempelvis en nedskrivning i selskabets årsrapport for hhv. 2008 og 2009. Radius Elnet begrundede denne nedskrivning med bl.a. en ændring af elforsyningsloven og de dertilhørende bekendtgørelser. I 2018 foretog Radius Elnet en genopskrivning gennem en tilbageførsel af de tidligere nedskrivninger af aktiver i 2008 og 2009. Genopskrivningen blev foretaget i 2018, hvor den nye økonomiske regulering af elnetvirksomhederne blev implementeret.

Det er som nævnt ikke tilladt at foretage, hverken op- eller nedskrivninger af netaktiver og aktiver til den bevillingspligtige aktivitet i elnetvirksomhedernes reguleringsregnskaber. Nedskrivningerne og den efterfølgende genopskrivning i Radius Elnets årsrapporter for hhv. 2008, 2009 og 2018 har således ikke påvirket værdien af netaktiverne i elnetvirksomhedens reguleringsregnskab. Op- og nedskrivninger i årsregnskabet påvirker dermed ikke den givne elnetvirksomheds maksimalt tilladte indtægter, hverken under den hidtidige eller den gældende indtægtsrammeregulering.

Ifølge Radius Elnet er genopskrivningen gennemført dels pga. en reduktion i den regulatoriske usikkerhed og dels fordi den regulatoriske ændring, som var årsagen til den oprindelige nedskrivning, fik en mindre negativ konsekvens for elnetvirksomheden end tidligere forventet.³⁹

I den sammenhæng skal det bemærkes, at Cerius foretog en nedskrivning af elnetvirksomhedens aktiver i årsregnskabet for 2016 pga. vedtagelse af den nye regulering af elnetvirksomhedernes økonomi.

Det skal derudover bemærkes, at den fremtidige fastsættelse af hhv. den regulatorisk fastsatte WACC og effektivitetskravene vil have stor betydning for den fortjeneste, som elnetvirksomhederne kan opnå gennem den bevillingspligtige aktivitet.

På det foreliggende grundlag er det derfor ikke umiddelbart muligt at sige noget om, hvordan overgangen til den nye regulering vil påvirke elnetvirksomhedernes overskud efter skat set i forhold til den tidligere regulering.

Opsummering vedr. sammenhængen mellem den regulatoriske forrentning i reguleringsregnskab og overskuddet efter skat

Der er en række årsager til forskellen mellem den regulatoriske forrentning i reguleringsregnskabet og årets resultat efter skat i årsregnskabet. Det skyldes bl.a., at den regulatoriske forrentning bl.a. skal anvendes til at dække finansielle udgifter, mens der for årets resultat efter skat er fratrukket finansielle udgifter i årsregnskabet.

Derudover kan f.eks. ned- og opskrivninger af aktiver, der er i drift, have en væsentlig betydning for årets resultat efter skat i årsregnskabet, mens op- og nedskrivninger ikke tillades i reguleringsregnskabet.

³⁹ Radius Elnet A/S' høringssvar af den 20. januar 2020.

Der vil derfor ikke være en direkte sammenhæng mellem den regulatoriske forrentning i det regulatoriske årsregnskab og årets resultat hverken før eller efter justeringen for finansielle poster og skat i årsregnskabet.

Imidlertid lægger indtægtsreguleringen som nævnt et loft over det overskud efter skat, som elnetvirksomhederne kan opnå i deres årsregnskab. Den regulatoriske forrentning udgør et vigtigt element i elnetvirksomhedernes indtægtsrammer, og har dermed stor betydning for hvor stort et overskud efter skat, som elnetvirksomhederne kan opnå i årsregnskabet og dermed vælge at udlodde som udbytter m.v.

6. EKSEMPEL PÅ FORSKELLE MELLEM REGULERINGSREGNSKABET OG ÅRSREGNSKABET

Forsyningstilsynet har anmodet de fem største elnetvirksomheder om at indberette en afstemning mellem deres reguleringsregnskab og årsregnskab over perioden 2013 - 2017. BDO har i baggrundsrapporten til denne analyse redegjort for de af elnetvirksomhederne indberettede afstemninger.

I dette afsnit redegøres der for forskellen mellem årsregnskabet og reguleringsregnskabet for Radius Elnet. Forsyningstilsynet har valgt at fokusere på Radius Elnet, da afstemningen mellem Radius Elnets reguleringsregnskab og årsregnskab er et godt eksempel på, hvordan en række forskellige poster skal håndteres forskelligt i reguleringsregnskabet og årsregnskabet.

Det skal indledningsvist bemærkes, at elnetvirksomhederne ved indberetningen af deres reguleringsregnskaber for reguleringsåret 2018 og derefter skal vedlægge en forklarende note, hvor i der redegøres for sammenhængen mellem deres reguleringsregnskaber og årsregnskaber. Fremadrettet vil afstemningen mellem elnetvirksomhedernes reguleringsregnskab og årsregnskab dermed kunne aflæses direkte af noterne til reguleringsregnskabet.

Radius Elnet havde i 2017 driftsmæssige indtægter for 1.814.087 TDKK, jf. tabel 3 nedenfor.

Tabel 3. Radius Elnets indtægter og omkostninger ifølge reguleringsregnskabet

	2013	2014	2015	2016	2017
	(TDKK)				
Driftsmæssige indtægter	1.991.238	1.971.074	2.028.051	1.876.046	1.814.087
Driftsomkostninger	-832.496	-947.576	-862.544	-843.306	-781.908
Afskrivninger	-482.315	-475.946	-518.213	-576.760	-642.663
I alt	676.427	547.552	647.294	455.980	389.517

Kilde: Radius Elnet A/S' indberettede reguleringsregnskab for 2017.

Radius Elnet har til brug for denne analyse indberettet en afstemning mellem de driftsmæssige indtægter, driftsomkostninger og afskrivninger i hhv. reguleringsregnskabet og årsregnskabet.

I 2017 havde Radius Elnet en nettoomsætning tillagt andre indtægter i elnetvirksomhedens årsregnskab på i alt 2.016.416 TDKK, jf. tabel 4 nedenfor.

Over/underdækninger skal indtægtsføres i årsregnskabet, men indgår ikke i de driftsmæssige indtægter i reguleringsregnskabet, jf. afsnit 5 ovenfor. I forbindelse med afstemningen mellem indtægterne i hhv. årsregnskabet og reguleringsregnskabet skal der for f.eks. 2017 derfor fratrækkes en indtægtsført difference på 43.896 TDKK, jf. tabel 4.

Indtægter fra energispareaktiviteter indgår i årsregnskabet, men skal ikke inkluderes i de driftsmæssige indtægter i reguleringsregnskabet, jf. afsnit 5 ovenfor. I afstemningen

for 2017 skal der derfor fratrækkes indtægter fra energispareaktiviteter på 141.852 TDKK, jf. tabel 4 nedenfor.

Derudover skal indtægter for arbejde udført for tredjemand indgå i årsregnskabet, men skal ikke inkluderes i de driftsmæssige indtægter i reguleringsregnskabet. Der skal derfor fratrækkes yderligere 6.568 TDKK i forbindelse med afstemningen, jf. tabel 4.

Tabel 4. Afstemningen af indtægter mellem årsregnskab og reguleringsregnskab.

	2013	2014	2015	2016	2017
	(TDKK)				
Nettoomsætning	3.951.754	4.418.199	4.422.737	2.780.994	1.983.476
Andre driftsindtægter	13.940	17.448	32.435	23.498	32.940
<i>Nettoomsætning og andre driftsindtægter fra årsregnskab i alt</i>	<i>3.965.694</i>	<i>4.435.647</i>	<i>4.455.172</i>	<i>2.804.492</i>	<i>2.016.416</i>
Viderefakturering til TSO	-1.981.699	-2.274.704	-2.347.361	-759.906	0
Resultatføring af over/underdækning	131.629	-162.699	20.566	54.071	-43.896
Indtægter, energispareaktiviteter	-135.030	-52.727	-134.337	-233.860	-141.852
Indtægter ifm. arbejde i regning for tredjemand	-950	-2.904	-4.222	-6.143	-6.568
Periodisering af tilslutningsbidrag (saldo før 2005)	-9.657	-9.657	-9.657	-9.657	-9.657
Gebyrindtægter	35.277	36.895	47.950	27.294	0
Tab på debitorer	-15.643	0	0	0	0
Andet	1.617	1.223	-60	-244	-355
<i>Driftsmæssige indtægter i reguleringsregnskabet</i>	<i>1.991.238</i>	<i>1.971.074</i>	<i>2.028.051</i>	<i>1.876.046</i>	<i>1.814.087</i>

Kilde: Radius Elnet A/S, 2019

De driftsmæssige indtægter angivet i Radius Elnets reguleringsregnskab, jf. tabel 3 overfor, stemmer med de driftsmæssige indtægter, der opnås gennem afstemningen i forhold til årsregnskabet angivet i tabel 4 ovenfor.

Radius Elnet har udarbejdet en lignende afstemning mellem driftsomkostningerne i årsregnskabet og reguleringsregnskabet, jf. tabel 5 nedenfor.

Tabel 5. Afstemningen af omkostninger mellem årsregnskab og reguleringsregnskab.

	2013	2014	2015	2016	2017
	(TDKK)				
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer jf. ÅR	2.282.881	2.580.099	2.743.792	1.140.865	247.290
Andre eksterne omkostninger jf. årsregnskab	644.423	719.901	616.415	609.315	589.003
Andre driftsomkostninger	19.946	3.630	0	0	28.511
<i>Omkostninger fra årsregnskab i alt</i>	<i>2.947.250</i>	<i>3.303.630</i>	<i>3.360.207</i>	<i>1.750.180</i>	<i>864.804</i>
Viderefakturering til TSO	-1.981.699	-2.274.704	-2.347.361	-759.906	0
Omkostninger, energispareaktiviteter	-111.197	-88.321	-174.187	-187.603	-101.860
Demonteringsomkostninger vedr. NN	-16.957	-19.162	-7.655	-350	-200
Andre driftsomk. (afgange - flyttet til afskrivninger)	-19.946	0	0	0	-28.511
Omkostninger vedr. gebyrer	29.365	26.578	30.993	17.784	0
Tab på debitorer	-15.643	0	0	0	223
Korrektion vedr. nettab	0	0	0	17.436	48.259
Andet	1.323	-445	548	5.765	-807
<i>Driftsmæssige omkostninger i reguleringsregnskabet</i>	<i>832.496</i>	<i>947.576</i>	<i>862.544</i>	<i>843.306</i>	<i>781.908</i>

Kilde: Radius Elnet A/S, 2019

For 2017 har Radius Elnet angivet omkostninger for i alt 864.804 TDKK, jf. tabel 5 ovenfor. Omkostningerne til energispareaktiviteter indgår som nævnt ikke i omkostningerne til den bevillingspligtige aktivitet. I afstemningen for 2017 skal omkostningerne på 101.860 TDKK til energispareaktiviteter derfor fratrækkes omkostningerne angivet i årsregnskabet. Derudover skal demonteringsomkostninger til nødvendige nyinvesteringer aktiveres i reguleringsregnskabet, og skal dermed ikke indgå i driftsomkostninger i reguleringsregnskabet.

Driftsomkostningerne angivet i Radius Elnets reguleringsregnskab, jf. tabel 3 overfor, stemmer med de driftsmæssige omkostninger, der opnås gennem afstemningen i forhold til årsregnskabet angivet i tabel 5 ovenfor.

Afslutningsvist har Radius Elnet indberettet en afstemning mellem afskrivningerne i hhv. årsregnskabet og reguleringsregnskabet, jf. tabel 6 nedenfor.

Tabel 6. Afstemningen af afskrivninger mellem årsregnskab og reguleringsregnskab.

	2013	2014	2015	2016	2017
	(TDKK)				
Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver jf. årsregnskab	413.807	444.261	462.607	521.215	565.395
<i>Af- og nedskrivninger i alt i årsregnskab</i>	<i>413.807</i>	<i>444.261</i>	<i>462.607</i>	<i>521.215</i>	<i>565.395</i>
Afskrivninger vedr. nedskrivninger	65.067	65.067	65.067	65.067	65.067
Afskrivninger vedr. opskrivninger	-23.821	-23.702	-22.402	-22.402	-22.402
Afskrivninger vedr. aktiver betalt af tredjemand	-2.162	-2.431	-3.299	-4.304	-5.130
Tab/gevinst ved salg/afgang	19.946	0	0	0	28.511
Fremskyndede afskrivninger på målere i årsregnskab	0	-10.116	-10.291	-10.291	-10.074
DMS IT-system, forskel i levetid mellem ÅR og RR	0	0	24.700	23.712	17.784
Afskrivninger på byggerenter og demonteringsomk.	2.508	3.003	3.364	3.464	3.471
Andet	6.970	-136	-1.533	299	42
<i>Afskrivninger i reguleringsregnskab</i>	<i>482.315</i>	<i>475.946</i>	<i>518.213</i>	<i>576.760</i>	<i>642.663</i>

Kilde: Radius Elnet A/S, 2019.

Radius Elnet foretog i 2008 og 2009 en nedskrivning af elnetvirksomhedens aktiver i årsregnskabet, jf. afsnit 5.4 ovenfor. Denne nedskrivning påvirker ikke elnetvirksomhedens reguleringsregnskab, og derfor er afskrivningerne i årsregnskabet mindre end i reguleringsregnskabet, jf. rækken afskrivninger vedr. nedskrivninger i tabel 6 ovenfor.

Det bemærkes, at Radius Elnet tidligere har opkøbt KE Elnet. I forbindelse med opkøbet opskrev Radius Elnet værdien af aktiverne i det tidligere KE Elnet i Radius Elnets årsregnskab. Denne opskrivning påvirker ikke Radius Elnets reguleringsregnskab. I dette tilfælde er afskrivningerne i årsregnskabet således højere end i reguleringsregnskabet, jf. rækken afskrivninger vedr. opskrivninger i tabel 6 ovenfor.

Afskrivningerne angivet i Radius Elnets reguleringsregnskab, jf. tabel 3 overfor, stemmer med de afskrivninger, der opnås gennem afstemningen i forhold til årsregnskabet angivet i tabel 6 ovenfor.

For at kunne opgøre den regulatoriske opnåede forrentning, skal de driftsmæssige indtægter fratrukket driftsomkostninger og afskrivninger, jf. tabel 3 ovenfor, korrigeres for årets difference, midlertidige tarifnedsættelser og årets afviklede differencer, jf. tabel 7 nedenfor.

For 2017 har Radius Elnet således opnået en forrentning på 391.314 TDKK, hvilket også er det tal for forrentningen, som indgår i opgørelsen af elnetvirksomhedens indtægter beskrevet ovenfor, jf. afsnit 4.5 ovenfor.

Tabel 7. Sammenhæng med den regulatoriske forrentning

	2013	2014	2015	2016	2017
	(TDKK)				
Driftsmæssige indtægter	1.991.238	1.971.074	2.028.051	1.876.046	1.814.087
Driftsomkostninger	-832.496	-947.576	-862.544	-843.306	-781.908
Afskrivninger	-482.315	-475.946	-518.213	-576.760	-642.663
I alt	676.427	547.552	647.294	455.980	389.517
Årets difference	324.142	274.692	149.240	116.277	134.120
Midlertidig tarifnedsættelse	-247.173	-116.286	-61.485	-28.366	0
Årets afviklede difference	-99.371	-76.969	-124.637	-121.524	-132.323
Korrekationer i alt	-22.402	81.437	-36.882	-33.613	1.797
Opnået forrentning (I alt + korrekationer i alt)	654.025	628.989	610.412	422.367	391.314

Kilde: Radius Elnet A/S' indberettede reguleringsregnskab for 2017.

Note: Radius Elnet A/S har ved mail af den 19. november 2019 tilkendegivet, at elnetvirksomheden ikke har foretaget en midlertidig tarifnedsættelse/afståelse af indtægtsramme i 2016. Radius Elnet bemærker således, at der ikke er truffet afgørelser i alle Radius Elnets ansøgninger om tillæg til indtægtsrammen vedrørende 2016, og elnetvirksomheden derfor vil tage stilling til en eventuel midlertidig tarifnedsættelse, når indtægtsrammens niveau er kendt. Lige nu skal den midlertidige tarifnedsættelse for 2016 derfor sættes til 0 i tabellen.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at Forsyningstilsynet har baseret opgørelsen på Radius Elnets reguleringsregnskab for 2017, og at Forsyningstilsynets endnu ikke har truffet afgørelse for Radius Elnets reguleringspris for 2017. Der vil forekomme en række rettelser i elnetvirksomhedens reguleringsprisaftagelse set i forhold til elnetvirksomhedens reguleringsregnskab for 2017.

7. UDVALGTE NETVIRKSOMHEDERS UDBETALING AF UDBYTTTE

I det følgende redegøres der for sammenhængen mellem årets resultat efter skat, udbetalingen af midler gennem udbytter, ekstraordinære udbytter og kapitalnedsættelser (herfra blot udbytter m.v.) og udviklingen i egenkapitalen for de fem største elnetvirksomheder.

Det skal indledningsvist bemærkes, at denne analyse er udarbejdet på baggrund af de faktiske tal i de fem elnetvirksomheders årsregnskaber for perioden 2008-2018. Hermed korrigeres årets resultat efter skat ikke bagudrettet i tilfælde af fusioner, hvilket således skal tages med i betragtningen i den følgende sammenligning af årets resultat efter skat med udbetalingen af udbytter m.v.

Cerius A/S

For Cerius er summen af årets resultat efter skat over perioden 2008-2018 i alt 946 mio. kr., jf. tabel 8 nedenfor. Cerius har udbetalt i alt 2.119 mio. kr. gennem udloddet udbytte m.v. over perioden. Dermed har Cerius altså udbetalt 1.173 mio. kr. mere i udbytte m.v. end summen af elnetvirksomhedens overskud efter skat, og Cerius har dermed finansieret en andel af de udbetalte udbytter m.v. ved at reducere elnetvirksomhedens egenkapital over perioden 2008 - 2018.

Tabel 8. Udbetaling af udbytte m.v. sammenholdt med årets resultat for Cerius

Cerius			
	Årets resultat efter skat	Udloddet udbytte og kapitalnedsættelser	Egenkapital (efter primo korrektioner)
	(mio. kr.)		
2008	52	0	2.616
2009	115	0	2.725
2010	98	0	2.811
2011	192	0	4.085
2012	167	0	3.165
2013	179	-1.219	2.191
2014	115	0	2.256
2015	149	-900	2.431
2016	-405	0	1.116
2017	138	0	1.281
2018	146	0	1.446
I alt	946	-2.119	

Kilde: BDO, 2019

Egenkapitalen angiver værdien af en given elnetvirksomheds aktiver fratrukket forpligtelser til hensættelser og gæld. Hermed kan egenkapital anses som et mål for den akkumulerede værdi i elnetvirksomheden. Cerius har over perioden reduceret elnetvirksomhedens egenkapital med 1.171 mio. kr. fra 2.616 mio. kr. i 2008 til 1.446 mio. kr. i 2018.

Evonet A/S

Evonet har over perioden udbetalt 5.570 mio. kr. i udbytte m.v., jf. tabel 9 nedenfor. Summen af årets resultat efter skat er 703 mio. kr. over perioden 2008 - 2018. Hermed har Evonet udbetalt 4.867 mio. kr. mere i udbytte m.v. end summen af årets resultat efter skat over perioden 2008 - 2018. Evonet har således finansieret en betydelig andel af de udbetalte udbytter m.v. ved at reducere elnetvirksomhedens egenkapital over perioden 2008 - 2018. Elnetvirksomhedens egenkapital er blevet reduceret med 4.924 mio. kr. over den analyserede periode.

Tabel 9. Udbetaling af udbytte m.v. sammenholdt med årets resultat for Evonet

Evonet			
	Årets resultat efter skat	Udloddet udbytte og kapitalnedsættelser	Egenkapital (efter primo korrektioner)
	(mio. kr.)		
2008	-47	-110	7.121
2009	-447	-110	6.563
2010	6	-200	6.640
2011	17	-500	6.437
2012	241	-3.000	3.169
2013	67	0	3.271
2014	29	-1.500	1.728
2015	156	-150	1.770
2016	384	0	1.352
2017	229	0	2.128
2018	69	0	2.197
I alt	703	-5.570	

Kilde: BDO, 2019.

N1 A/S

For N1 er summen af årets resultat efter skat 1.196 mio. kr. over perioden 2008 - 2018, jf. tabel 10 nedenfor. Derudover har N1 udbetalt 1.560 mio. kr. gennem udbytter m.v. over den betragtede periode. N1 har dermed finansieret en andel af de udbetalte udbytter ved at reducere elnetvirksomhedens egenkapital over perioden.

Det bemærkes, at elnetvirksomhedens egenkapital er steget med 1.060 mio. kr. fra 1.715 mio. kr. i 2008 til 2.775 mio. kr. i 2018. Det skyldes bl.a. en fusion med HEF Net A/S i 2016, hvor egenkapitalen ifølge BDO (2019) blev forøget med 838 mio. kr. Derudover er egenkapitalen også blevet forøget gennem fusioner med EnergiMidt Net Vest A/S i 2010 og ELRO Net A/S i 2013.

Tabel 10. Udbetaling af udbytte m.v. sammenholdt med årets resultat for N1

N1			
	Årets resultat efter skat	Udloddet udbytte og kapitalnedsættelser	Egenkapital (efter primo korrektioner)
	(mio. kr.)		
2008	32	-31	1.715
2009	46	-49	1.725
2010	117	-116	2.022
2011	103	-500	1.592
2012	134	-137	1.627
2013	152	-152	2.007
2014	90	-90	1.954
2015	145	-285	2.022
2016	119	-200	2.708
2017	125	0	2.643
2018	132	0	2.775
I alt	1.196	-1.560	

Kilde: BDO, 2019.

Radius Elnet A/S

Radius Elnet har udbetalt udbytter m.v. for i alt 3.907 mio. kr. over perioden 2008-2018, jf. tabel 11 nedenfor. Summen af årets resultat efter skat er 4.498 mio. kr. over den betragtede periode, hvilket dermed er 591 mio. kr. højere end summen af de udbetalte udbytter m.v.

Tabel 11 Udbetaling af udbytte m.v. sammenholdt med årets resultat for Radius Elnet

Radius Elnet			
	Årets resultat efter skat	Udloddet udbytte og kapitalnedsættelser	Egenkapital (efter primo korrektioner)
	(mio. kr.)		
2008	-599	0	3.010
2009	-150	0	2.861
2010	570	-565	3.430
2011	446	-445	3.348
2012	590	-590	3.493
2013	500	-500	3.403
2014	481	-480	3.384
2015	469	-469	3.373
2016	411	-411	3.316
2017	447	-447	3.352
2018	1.333	0	4.238
I alt	4.498	-3.907	

Kilde: BDO, 2019.

Radius Elnets egenkapital er steget med 1.227 mio. kr. fra 3.010 mio. kr. i 2008 til 4.238 mio. kr. i 2018. Det skyldes bl.a., at Radius Elnet foretog en nedskrivning af elnetvirksomhedens aktiver i 2008, som er udgangspunktet for den analyserede periode. Radius foretog i 2018 en genopskrivning af tidligere nedskrivninger i 2008 og 2009, hvilket således medfører en relativt stor stigning i elnetvirksomhedens egenkapital fra 2017 til 2018.

Det bemærkes, at årets resultat efter skat er betydeligt større for Radius Elnet end de øvrige elnetvirksomheder over den betragtede periode. Det skyldes bl.a., at Radius Elnet har en større indtægtsramme end de øvrige elnetvirksomheder, og at Radius Elnet har valgt at have en merforrentning på flere hundrede mio. kr. over den betragtede periode, som beskrevet i afsnit 4 ovenfor.

Vores Elnet A/S

Vores Elnet har over perioden 2008-2018 udbetalt 2.850 mio. kr. i udbytte m.v., jf. tabel 12 nedenfor. Til sammenligning er summen af årets resultat efter skat 454 mio. kr. over den betragtede periode. Dermed har Vores Elnet udbetalt 2.396 mio. kr. mere i udbytte m.v. end summen af årets resultat efter skat over den betragtede periode.

Tabel 12. Udbetaling af udbytte m.v. sammenholdt med årets resultat for Vores Elnet

Vores Elnet			
	Årets resultat efter skat	Udloddet udbytte og kapitalnedsættelser	Egenkapital (efter primo korrektioner)
(mio. kr.)			
2008	-196	0	2.376
2009	179	-1.000	1.555
2010	48	-850	752
2011	6	-600	158
2012	44	0	202
2013	73	0	485
2014	68	0	603
2015	54	0	657
2016	66	0	919
2017	61	-400	568
2018	52	0	606
I alt	454	-2.850	

Kilde: BDO, 2019.

Vores Elnets egenkapital er faldet med 1.770 mio. kr. fra 2.376 mio. kr. i 2008 til 606 mio. kr. i 2018. Ifølge BDO (2019) er egenkapitalen blevet forøget gennem fusioner med bl.a. Energi Fyn Faaborg Net A/S over den betragtede periode.

Samlet betragtning vedr. udbytter m.v. og egenkapital over perioden 2008-2018

Summen af årets resultat efter skat for de fem elnetvirksomheder er 7.797 mio. kr. over den analyserede periode, jf. tabel 13 nedenfor.

Elnetvirksomhederne har til sammen udbetalt 16.006 mio. kr. i udbytte m.v. over den betragtede periode, hvilket dermed er 8.209 mio. kr. højere end summen af årets resultat efter skat for de fem elnetvirksomheder over den betragtede periode, jf. tabel 13 nedenfor. Hermed er en betydelig andel af de udbetalte udbytter m.v. finansieret gennem en reduktion i egenkapitalen.

Tabel 13. Årets resultat efter skat og udloddet udbytte m.v.

	Årets resultat efter skat summeret over perioden 2008-2018	Udbetalt udbytte m.v. summeret over perioden 2008-2018	Forskel
	(mio. kr.)		
Cerius	946	-2.119	-1.173
Evonet	703	-5.570	-4.867
N1	1.196	-1.560	-364
Radius	4.498	-3.907	591
Vores Elnet	454	-2.850	-2.396
I alt	7.797	-16.006	-8.209

Kilde: Udarbejdet af Forsyningstilsynet på baggrund af tal fra BDO, 2019.

Det bemærkes, at tabellen ovenfor ikke giver et fyldestgørende billede af, hvor mange midler elnetvirksomhedernes ejere har trukket ud af elnetvirksomhederne siden ELFOR aftalen i 2004. Det skyldes bl.a., at elnetvirksomhederne også kan have udbetalt udbytte i løbet af perioden 2005 - 2007, og at der også kan trækkes midler ud af elnetvirksomhederne f.eks. i forbindelse med virksomhedsspaltninger. Det er på baggrund af tabel 13 således ikke muligt at konkludere, hvilke elnetvirksomheder som der er blevet trukket flest midler ud af siden ELFOR aftalen i 2004.

Derudover skal det bemærkes, at opgørelsen kun indeholder de fem største elnetvirksomheder, og inkluderer dermed ikke andre elnetvirksomheder som f.eks. TREFOR Elnet og KONSTANT.

Den aggregerede egenkapital for de fem elnetvirksomheders egenkapital er faldet med 5.577 mio. kr. fra 16.839 mio. kr. i 2008 til 11.261 mio. kr. i 2018, jf. tabel 14 nedenfor. Det bemærkes, at flere af elnetvirksomhederne har fået større netområder som følge af fusioner over den betragtede periode.

Elnetvirksomhedernes ejere vil potentiel godt kunne fortsætte med at udlodde flere midler til udbytte end årets resultat efter skat, så længe der fortsat er akkumuleret midler i elnetvirksomhederne. En sådan strategi må dog på sigt forventes at medføre, at der ikke er akkumuleret flere midler i elnetvirksomhederne, som kan udloddes til udbytte. I så fald må det forventes, at udbyttebetalingerne i højere grad fastsættes i overensstemmelse årets resultat efter skat, end det har været tilfældet over perioden 2008-2018.

Tabel 14. Udviklingen i elnetvirksomhedernes egenkapital efter primo korrektioner

	Cerius	Evonet	N1 (mio. kr.)	Radius	Vores Elnet	I alt
2008	2.616	7.121	1.715	3.010	2.376	16.839
2009	2.725	6.563	1.725	2.861	1.555	15.428
2010	2.811	6.640	2.022	3.430	752	15.656
2011	4.085	6.437	1.592	3.348	158	15.620
2012	3.165	3.169	1.627	3.493	202	11.655
2013	2.191	3.271	2.007	3.403	485	11.357
2014	2.256	1.728	1.954	3.384	603	9.926
2015	2.431	1.770	2.022	3.373	657	10.254
2016	1.116	1.352	2.708	3.316	919	9.411
2017	1.281	2.128	2.643	3.352	568	9.972
2018	1.446	2.197	2.775	4.238	606	11.261

Kilde: Udarbejdet af Forsyningstilsynet på baggrund af tal fra BDO, 2019.

Sammenligning af den regulatoriske forrentning og årets resultat efter skat

I dette afsnit sammenholdes overskuddet efter skat i årsregnskabet med den regulatoriske forrentning, som elnetvirksomhederne har indberettet i deres reguleringsregnskaber for 2017.

Det bemærkes, at elnetvirksomhederne har indberettet deres reguleringsregnskaber for 2017, som Forsyningstilsynet er ved at behandle for dermed at kunne træffe reguleringsprisafgørelser for 2017. Forsyningstilsynet har efter anmodning fra elnetvirksomhederne i flere tilfælde truffet afgørelser om at hæve elnetvirksomhedernes reguleringspris efter, at elnetvirksomhederne har indberettet deres reguleringsregnskab for 2017. Forsyningstilsynets afgørelser påvirker flere år i løbet af den betragtede periode 2011-2017. Hermed kan elnetvirksomhederne potentielt opnå en højere forrentning, end angivet i deres reguleringsregnskaber.

Forsyningstilsynet har derfor valgt også at redegøre for den forrentning, som elnetvirksomhederne har opnået ifølge Forsyningstilsynets foreløbige opgørelser af elnetvirksomhedernes reguleringspriser.⁴⁰

Flere af elnetvirksomheder har indberettet midlertidige tarifnedsættelser i reguleringsregnskabet for 2017, der medfører, at elnetvirksomhederne vælger præcist at opkræve hele forrentningen fastsat gennem forrentningsløftet. Forsyningstilsynets efterfølgende afgørelser medfører, at indtægtsrammerne bliver øget, og det vil på opgørelsestidspunktet derfor fremstå som om, at disse elnetvirksomheder opnår en merforrentning på trods af, at elnetvirksomhederne ikke har indberettet et ønske om at opnå en merforrentning i reguleringsregnskabet for 2017. I forbindelse med den kommende høring af reguleringsprisafgørelserne for 2017 kan elnetvirksomhederne angive, at de ønsker at hæve de

⁴⁰ Den foreløbige forrentning er opgjort medio september 2019.

midlertidige tarifnedsættelser for dermed at undgå merforrentning. Der er derfor tale om en foreløbig opgørelse af den opnåede forrentning i tabel 15 -19 nedenfor.

Det bemærkes, at Radius Elnet i elnetvirksomhedens reguleringsregnskab for 2017 har indberettet en regulatorisk forrentning og dermed også merforrentning svarende til tallene angivet i tabel 18 nedenfor. Det må derfor forventes, at Radius Elnet ønsker at opnå den forrentning, som er angivet i tabel 18 nedenfor.

Endeligt skal det bemærkes, at tal markeret med kursiv i tabel 15 -19 neden for angiver, når en elnetvirksomheds indtægtsramme var mindre end elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet, og at den givne elnetvirksomhed dermed ikke kunne opkræve hele forrentningsloftet.

Cerius' overskud efter skat har været markant mindre end elnetvirksomhedens forrentningsloft over perioden 2011-2017, jf. tabel 15 nedenfor. Det skyldes bl.a., at Cerius A/S foretog en nedskrivning af aktiverne i årsregnskabet for 2016, der som nævnt ikke påvirker reguleringsregnskabet og dermed elnetvirksomhedens omkostninger tillagt forrentningsloftet i reguleringsregnskabet.

Tabel 15. Regulatorisk forrentning og overskud efter skat for Cerius A/S (mio. kr.)

	Reguleringsregnskab			Årsregnskab	
	Forrentningsloft	Opnået forrentning		Resultat efter skat	Udbetalt udbytte
		Reguleringsregnskab for 2017	Foreløbig opgørelse		
2011	294	256	256	192	0
2012	288	288	289	167	0
2013	281	281	285	179	1.219
2014	256	256	266	115	0
2015	234	232	244	149	900
2016	218	218	224	-405	0
2017	202	202	203	138	0
I alt	1.772	1.733	1.767	535	2.119

Kilde: Elnetvirksomhedens reguleringsregnskab for 2017 og Forsyningstilsynets foreløbige opgørelse af elnetvirksomhedens reguleringspris for 2017 samt elnetvirksomhedens årsregnskaber for 2011-2017.

Note: Tal i kursiv angiver, at elnetvirksomheden for det givne reguleringsår var bundet af indtægtsrammen, og dermed ikke kunne opkræve hele forrentningsloftet.

Forsyningstilsynet foreløbige opgørelse af den opnåede forrentning i udkast til reguleringsprisafgørelse for 2017 er angivet i kolonnen *Foreløbig opgørelse* i tabel 15 ovenfor. Det fremgår af den foreløbige opgørelse, at Cerius har mulighed for at opnå en højere forrentning, end elnetvirksomheden har indberettet i reguleringsregnskabet, jf. kolonnen reguleringsregnskab for 2017 i tabel 15. I så fald vil Cerius opnå en merforrentning, som elnetvirksomheden kan undgå ved en midlertidig tarifnedsættelse.

Evonet har over den betragtede periode været bundet af elnetvirksomhedens indtægtsramme, og elnetvirksomheden har dermed ikke kunnet opkræve hele forrentningsloftet, jf. tabel 16 nedenfor.

Tabel 16. Regulatorisk forrentning og overskud efter skat for Evonet A/S (mio. kr.)

	Reguleringsregnskab			Årsregnskab	
	Forrentningsloft	Opnået forrentning		Resultat efter skat	Udbetalt udbytte
		Reguleringsregnskab for 2017	Foreløbig opgørelse		
2011	279	21	21	17	500
2012	223	43	44	241	3.000
2013	207	33	36	67	0
2014	190	53	59	29	1.500
2015	168	56	61	156	150
2016	157	151	157	384	0
2017	159	145	154	229	0
I alt	1.383	502	534	1.122	5.150

Kilde: Elnetvirksomhedens reguleringsregnskab for 2017 og Forsyningstilsynets foreløbige opgørelse af elnetvirksomhedens reguleringspris for 2017 samt elnetvirksomhedens årsregnskaber for 2011-2017.

Note: Tal i kursiv angiver, at elnetvirksomheden for det givne reguleringsår var bundet af indtægtsrammen, og dermed ikke kunne opkræve hele forrentningsloftet.

Dette er årsagen til, at forrentningsloftet er højere end den opnåede forrentning for Evonet, jf. tabel 16 ovenfor.

N1 A/S' forrentningsloft og den opnåede forrentning er betydeligt større end elnetvirksomhedens overskud efter skat over perioden 2011-2017, jf. tabel 17. Dette kan skyldes, at finansielle omkostninger og skat ikke indgår i reguleringsregnskabet, som beskrevet i afsnit 5 ovenfor.

Tabel 17. Regulatorisk forrentning og overskud efter skat for N1 A/S (mio. kr.)

	Reguleringsregnskab			Årsregnskab	
	Forrentningsloft	Opnået forrentning		Resultat efter skat	Udbetalt udbytte
		Reguleringsregnskab for 2017	Foreløbig opgørelse		
2011	157	157	157	103	500
2012	135	135	135	134	137
2013	164	164	164	152	152
2014	147	147	147	90	90
2015	134	134	134	145	285
2016	195	195	196	119	200
2017	175	175	177	125	0
I alt	1.107	1.107	1.111	868	1.364

Kilde: Elnetvirksomhedens reguleringsregnskab for 2017 og Forsyningstilsynets foreløbige opgørelse af elnetvirksomhedens reguleringspris for 2017 samt elnetvirksomhedens årsregnskaber for 2011-2017.

Note: Tal i kursiv angiver, at elnetvirksomheden for det givne reguleringsår var bundet af indtægtsrammen, og dermed ikke kunne opkræve hele forrentningsloftet.

Radius Elnet har som nævnt opnået en merforrentning i løbet af perioden 2011-2017, jf. tabel 18 nedenfor. Det bemærkes, at Radius Elnets overskud efter skat over perioden er større end forrentningsloftet på trods af, at der indgår finansielle udgifter og skat i årsregnskabet, men ikke i reguleringsregnskabet. Denne forskel skyldes bl.a. den opnå-

ede merforrentning, og at Radius havde lavere afskrivninger i årsregnskabet end i reguleringsregnskabet pga. nedskrivningen af netaktiverne i 2008-2009, som beskrevet i afsnit 6 ovenfor.

Tabel 18. Regulatorisk forrentning og overskud efter skat for Radius Elnet A/S (mio. kr.)

	Reguleringsregnskab		Årsregnskab		
	Forrentningsloftet	Indberettet forrentning		Resultat efter skat	Udbetalt udbytte
		Reguleringsregnskab 2017			
2011	576	604	446	445	
2012	482	482	590	590	
2013	474	654	500	500	
2014	449	629	481	480	
2015	410	610	469	469	
2016	387	422	411	411	
2017	364	391	447	447	
I alt	3.142	3.793	3.345	3.342	

Kilde: Elnetvirksomhedens reguleringsregnskab for 2017 samt elnetvirksomhedens årsregnskaber for 2011-2017.

Note: For reguleringsåret 2016 indgår der en midlertidig tarifnedsættelse, som Radius Elnet A/S ikke ønsker inkluderet i opgørelsen. Imidlertid er opgørelsen baseret på Radius Elnets reguleringsregnskab, jf. noten under tabel 7.

Note: Tal angivet i kursiv angiver, at elnetvirksomheden for det givne reguleringsår var bundet af indtægtsrammen, og dermed ikke kunne opkræve hele forrentningsloftet.

Vores Elnets overskud efter skat har været lavere end både forrentningsloftet og den opnåede forrentning over perioden 2011-2017, jf. tabel 19 nedenfor. Denne forskel kan som for de andre elnetvirksomheder bl.a. skyldes finansielle omkostninger og skat.

Tabel 19. Regulatorisk forrentning og overskud efter skat for Vores Elnet A/S (mio. kr.)

	Reguleringsregnskab			Årsregnskab	
	Forrentningsloftet	Opnået forrentning		Resultat efter skat	Udbetalt udbytte
		Reguleringsregnskab for 2017	Foreløbig opgørelse		
2011	64	38	38	6	600
2012	52	38	38	44	0
2013	75	72	72	73	0
2014	83	80	80	68	0
2015	79	86	86	54	0
2016	82	82	89	66	0
2017	75	89	89	61	400
I alt	510	487	493	372	1.000

Kilde: Elnetvirksomhedens reguleringsregnskab for 2017 og Forsyningstilsynets foreløbige opgørelse af elnetvirksomhedens reguleringspris for 2017 samt elnetvirksomhedens årsregnskaber for 2011-2017.

Note: Tal angivet i kursiv angiver, at elnetvirksomhedens for det givne reguleringsår var bundet af indtægtsrammen, og dermed ikke kunne opkræve hele forrentningsloftet.

8. AFSLUTTENDE BETRAGTNINGER VEDR. DEN REGULATORISKE FORRENTNING

8.1 Vedr. ejernes anvendelse af udbytter m.v. udbetalt af elnetvirksomhederne

Forsyningstilsynet fører tilsyn med, at elnetvirksomhederne overholder indtægtsrammereguleringen, der har stor betydning for, hvor stort et overskud elnetvirksomhederne kan opnå gennem den bevillingspligtige aktivitet, og dermed hvor mange midler elnetvirksomhedernes ejere i sidste ende kan trække ud af elnetvirksomhederne. Elnetvirksomhedernes indtægtsrammer og dermed maksimalt tilladte indtægter påvirkes ikke af, hvor meget elnetvirksomhederne har udbetalt i udbytte til deres ejere. Dette er tilfældet under både den nuværende regulering og den tidligere gældende regulering fra 2005-2017.

Dog vil det påvirke en given elnetvirksomheds tariffer, hvis elnetvirksomheden vælger at opkræve hele sin indtægtsramme set i forhold til en situation, hvor elnetvirksomheden afstår fra at opkræve hele indtægtsrammen.

Elnetvirksomhedernes ejere har siden ELFOR-aftalen som nævnt frit kunne trække overskud (evt. akkumuleret over tid) fra den bevillingspligtige aktivitet ud af elnetvirksomhederne. Som en konsekvens heraf er elnetvirksomhedernes ejere ikke forpligtet til at redegøre for, hvordan ejerne anvender udbytter m.v. fra elnetvirksomhederne i ejernes årsrapporter m.v.

Grundet ELFOR-aftalen og bestemmelser i elforsyningsloven fører Forsyningstilsynet derfor hverken tilsyn med, hvor mange midler der udloddes som udbytter m.v. fra elnetvirksomhederne eller hvordan elnetvirksomhedernes ejere disponerer over de udbetalte udbytter. Erhvervsstyrelsen fører tilsyn med, at årsregnskabsloven overholdes. Det indebærer bl.a., at Forsyningstilsynet ikke fører tilsyn med f.eks., om elnetvirksomhedernes ejere har anvendt de udbetalte udbytter m.v. fra elnetvirksomhederne til at investere i fibernet m.v. Forsyningstilsynet fører således heller ikke tilsyn med, om elnetvirksomhedernes ejere har opnået et rimeligt afkast på de investeringer, som er finansieret gennem udbytter m.v. fra elnetvirksomhederne.

8.2 Vedr. den regulatoriske forrentning under den nye indtægtsrammeregulering

Elnetvirksomhederne er under den gældende regulering underlagt en relativt begrænset risiko sammenholdt med virksomheder på konkurrenceudsatte markeder. Dog vil der være en risiko for, at elnetvirksomhederne kan opnå underskud ved den bevillingspligtige aktivitet. Det er derfor rimeligt, at elnetvirksomhederne tillades en forrentning, som afspejler de risici, der er ved at drive eldistributionsnet, og tillader elnetvirksomhederne at dække alternativomkostningen ved at investere kapital i elnetvirksomhederne fremfor f.eks. at opnå et afkastet på en risikofri investering.

Under den hidtidige regulering kunne elnetvirksomheder med en væsentligt højere indtægtsramme end deres omkostninger tillagt forrentningsloftet over en længere periode overskride deres forrentningsloft uden, at elnetvirksomhederne indtægtsramme blev mindre end deres omkostninger tillagt forrentningsloftet, som beskrevet i afsnit 4 ovenfor.

Dette vil ikke længere være muligt under den nye regulering. Elnetvirksomhederne vil gennem ekstraordinære effektivitetsgevinster kunne opnå en højere forrentning end den regulatorisk fastsatte forrentning. Imidlertid vil ekstraordinære effektivitetsgevinster som nævnt blive delt med forbrugerne gennem en reduktion i elnetvirksomhedernes indtægtsrammer i de reguleringsperioder, som følger efter den reguleringsperiode, hvor de ekstraordinære effektivitetsgevinster bliver realiseret.

Af de nævnte årsager vurderes det på den ene side hensigtsmæssigt, at elnetvirksomhederne tillades en forrentning af deres kapital, og at elnetvirksomheder, der realiserer ekstraordinære effektiviseringsgevinster, tillades at beholde en andel af de ekstraordinære effektiviseringsgevinster.

På den anden side er det dog vigtigt, at elnetvirksomhederne samtidigt underlægges effektiviseringskrav for dermed at simulere det konkurrencemæssige pres for at effektivisere driften, som virksomheder er underlagt på markeder med velfungerende konkurrence. I løbet af en given periode skal elnetvirksomhederne således være mere effektive end effektiviseringskravet for at kunne realisere ekstraordinære effektiviseringsgevinster. Forudsat at effektiviseringskravet er fastsat korrekt, vil det således kun være elnetvirksomheder, der gennemfører væsentlige effektivitetsforbedringer, som tillades at beholde en andel af de ekstraordinære effektivitetsgevinster.

Det er således vigtigt, at den regulatoriske forrentning og effektiviseringskravene samlet set tillader elnetvirksomhederne en egentlig faktisk forrentning, som dels afspejler den risiko, der er ved at drive eldistributionsnet, og dels tillader elnetvirksomhederne at dække alternativomkostningen ved at investere i eldistributionsnet.

Derudover vurderes det at være hensigtsmæssigt, at de mest effektive elnetvirksomheder - alt andet lige - tillades en højere forrentning end de mindre effektive elnetvirksomheder, da ekstraordinære effektivitetsgevinster vil blive delt med forbrugerne.